

"KOVA"

229 No. 6th Street, :: Philadelphia, Pa.
Savaitinis laikraštis. Leidžiamas L. S. S. A.
(Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)

Prenumerata: Metams į visas dalis svieto \$2.00
Pusei metų \$1.00

Redaktorius ..... J. B. Smelstorius
Administratorius ..... V. Yakštis.

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje

"KOVA"
229 No. 6th Street, :: Philadelphia, Pa.
Lithuanian Weekly.

Published by the Lithuanian Socialist Federation of
America.
(Incorporated April 28, 1908.)

Subscription Rates: For all the parts of the world \$2.00

Editor—J. B. Smelstorius. Manager—V. Yakštis.

No. 9, 10

PHILADELPHIA, Pa. 5 d. Kovo (March), 1915 m.

Second Class Matter May 4, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

Metas

Metas

Puse Miliono Vokiečių Lietuvoje

Talkininkai ima Turkijos sostaine Konstantinopoli.

Anglija stengiasi intraukt i kare Jungtines Amerikos Valstijas.

SEŠIOLIKA VOKIEČIŲ KORPUSŲ LIETUVOJE.

New York. — Korespondentas New Yorko dienraščio "Times" P. Gibbon telegrafu praneša iš Vilniaus, kad Vokiečiai sutraukė Lietuvon didžiausias savo spēkas: 16 kariuomenės korpusų (daugiau kai 500,000 žmonių) ištiesė savo fronto liniją tarp Tilžės ir Przasnysz. Vokiečių ofensyvė (ėjimas pirmyn) padalinta į 12 kolumnų ir todėl susirėmimai įvyksta vienval dešimtyje vietų, bet smarkiausi susirėmimai tęsiasi Augustavo-Gardino rajone. Tų susirėmimų rezultatai tai nusveria laimėjimą rusų, tai vokiečių pusėn, kol svarbiausios spēkos nesusirems.

ANGLIJA SUTINKA SU RUSIJOS SIEKIAIS.

London. — Anglijos ministrų pirmininkas Sir Edward Grey, klausiamas ar Anglijos valdžia sutinka su Rusijos siekais užimti Konstantinopolį ant visados, kaip užreikė Dumboje Rusijos užsienio reikalų ministras M. Sazonovas, Grey atsakė, kad Anglija pilnai sutinka, bet kokioje formoje Rusijos siekiai bus surealizuoti tas priklausio nuo santaukos išlygų. Rusija stengiasi išgauti sau liuosą kelią į Viduržeminę jūrę, bet iki šiol nebuvo žinoma, kaip į tokius Rusijos siekus žiuri Anglija, nes ta kenkia jos komercijos reikalams, bet dabar pasirodė, kad Anglija nesipriešina tam, nors pasako, kad tas priklausys nuo santaukos išlygų.

VOKIEČIAI KAUSIASI ŠIAURINĖJE LENKIJUJE.

Londonas, 28 vas. — Išviję rusus iš Prūsų Lietuvos, vokiečių armija pratęsė savo fronto liniją nuo Nemuno iki Vistulos. Smarkiausios kovos tęsiasi tarp Augustavo ir Gardino, ypač apilinkėse Przasnysz miesto, kurį vokiečiai buvo užėmę, paskui rusams atėjus pagelbon naujai kariuomenei miestą iš vokiečių buvo atimtas. Rusų raportai pastaromis dienomis skelbė, kad vokiečiai ant visos linijos traukiasi atgal rusams juos atakuojant. Raportas iš 28 d. vasario paskelbė, kad vokiečiai vėl buvo užėmę Przasnysz miestą, bet rusai ir atmušė. Vokiečiai užėmė gelžkeli tarp Kauno ir Gardino, stengiasi atkirsti rusus nuo Vilniaus. Smarkiausi susirėmimai atsibūva prie upių Nemuno, Bobro ir Narew (Nerio). Vokiečių raportai iki vasario 25 d. skelbė, kad kovose dar paėmė 10,000 rusų nelaisvę. Rusai gi giriasi, kad stumia vokiečius atgal ir kad tie pakrikime nešdinasi, vejami ir mušami kazokų.

JAPONIJA PERMAINO SAVO REIKALAVIMUS.

Washington, D. C. — Karės debesy, kuris pasirodė Amerikos padangėje pradeda išsisklaidyti. Japonija buvo pastaciusi Chinijai tokius reikalavimus, kad jeigu juos įvykdinti, tai Amerikos (žinoma kapitalistų, R.) interesai nukentėtų. Bet galų-gale po kelių konferencijų visa situacija kiek persimaino. Japonija buvo pareikalavusi pilnos politiškos ant chinų kontrolės, o tą Japonijos reikalavimą parėmė ir Anglija. Tame Japonijos reikalavime buvo pasakyta, kad "Centralinė Chinijos valdžia priims intekmingus japonus, kaip rodininkus administracijos, finansų ir militarizmo reikaluose". Gi Jungtinės Amerikos Valstijos yra prizadėjusios saugoti Chinijos nepriklausomybę ir intakų liuosybę. Tai parėmė ir Anglija, bet dabar ji paremia Japonijos reikalavimus, kas praparodo, kad ji būtina stengiasi įtraukti Ameriką karėn.

Amerikai (kapitalistams) matomai labiausiai nepatiko tas, kad Japonija reikalauja, idant pusę ginklų Chinija pirtųsi tik nuo Japonijos, taipgi, kad nedarytų jokių paskolų, nesiklaudama Japonijos rodos. Be to, taipgi Japonija reikalauja specialiu privilegijų budavojime gelžkelių ir steigime misių, bažnyčių ir mokyklų. Po derybų, tačiau, dabar Japonija kiek savo reikalavimus sumažina, ypač atsiima tuos, kuriems labiausiai priešingi patis chinai.

TALKININKAI UŽIMA DARDANELIUS.

London, 28 vas. — Anglijos ir Francijos vėliavos plevėsuoja ant 6 Dardanelių fortų, taip praneša telegrama iš Athehnų. Fortai tapo falkininkų laivyno paimti po smarkiam bombardavimui pereito ketvergo ir pėnųnčios dienomis. Talkininkų laivynas, susidedantis iš 40 kariškių laivų nuo Viduržeminės jūros bombardavimu sunaikino Kum-Kalesi, Sedd-El-Bar ir kitus Dardanelių fortus, veržiasi į Marmoros jūrę ir atakuoja kitas tvirtoves. Išlaukiniai Dardanelių fortai jau nuo dviejų mėnesių buvo atakuojami. Sakoma, kad Konstantinopolio užėmimas yra dienos klausimu. Nesa turkai geriau sutiks pasiduoti, negu kad leisti sunaikinti miestą. Tačiau kiti žinovai tvirtina, kad tai tik pirmas žingsnis ir pereiti per Dardanelių susmaugą į Marmoros jūrę nėra taip lengva, prisieis nemažai padėt truso ir aukų. Rusija Konstantinopolį žada imti nuo sausžemio, nes jos laivynas iš Juodosios jūrės per Bosforo sušmaugą neišleidžiamas netik stiprių tvirtovių kanuolėmis, bet

ir visu tinklu minų. Prie to turkų laivynas laukia siauriausioje pertakos vietoje Nagora, o ant visų Marmoros jūros salų ir pakraščiu turkai sustatė savo sunkią artileriją, taigi nei rusų, nei anglo-francuzų laivynui įsigauti į Marmorą jūrę nėra lengva. Nuo sausžemio Turkijos sostainę paimti būtų daug lengviau, bet kariuomenę išsodint ant sausžemio irgi nelengva.

"Didžioji 10-toji rusų armija likosi visiškai sumušta; vienas divizijos vadovų, generolas Bulgakov ir šeši kiti generolai randasi vokiečių nelaisvėje, laikomi prastame mažame namelyje, kareivių dabojami. Vienuolika rusų armijos divizijų nemažiau kai 140,000 žmonių žuvo, kaip užnušti ir žužeisti. Likučiai pakrikime bėga į visas puses per sniegą ir pugas, siausiančias visoj apilinkėj. "Dešinsis rusų armijos sparnas likosi visiškai išmuštas. Yra tai viena didžiausių vokiečių pergalių laike šios karės.

"Kuomet tukstantiai rusų suminių atvartyta vakar į šį miestą, jie buvo visiškai nusiminę ir apatijos apimti. Kada prieš namus N 19 prie Petrogradskij Prospekt suvažiovo pilki kariški automobiliai, iš jų lipo rusų kariški oficeriai blizganciose mandierose. Juos visus suvarė į tą namą, kur kalinamas jų generolas. Tai vadai sumuštos armijos; generolai, pulkininkai ir žemesnieji viršininkai, kuriems pasisekė išvengti mirties laike mušij.

"Norėjome, ką-nors patirti nuo generolo Bulgakovo, kas buvo priežastis sunaikinimo miesto Godelaps Rytinėje Prusijoje, ką rusai padarė, bet prie jų musų nepriėlėdžia. Kova dar nepasibaigė. Rusams atėjo pagelbon iš Gardino tvirtovės kariuomenė."

RUSAI NENORI PRISIPAZINTI ESĄ SUMUŠTI.

Petrogradas. — Rusų generalis štabas, nurodydamas, kad pastaromis dienomis rusų kariuomenė perėjo į atakuojančių padėjimą ir vado vokiečius atgal per Nemuną, paaiškina, jog negalima tiesa, kad vokiečiai visiškai sunaikino 10-ją rusų armiją. Sakoma: "Galime stačiai užginčyti tam. Tiesa, kad 20 musų korpuso ir kitų dalis atsirado pavojingame padėjime ir delto pasitraukė iš pozicijų nuo Virbailaus su dideliais nuostoliais. Bet kaslink kitų korpusų, tai jie nesileido apsupti juos priešui ir šiandien užima jiems pasikirtas pozicijas. "Ant visos fronto linijos musų kariuomenė išpildo pavestas jam pareigas. Pastaruoju laiku du 29 divizijos 20 korpuso pul-

kai iš Augustavo miškų, kurie buvo prieš apsupti persiplėšė per priešo eiles ir susijungė su musų spēkais. Šiaurilink nuo Gardino, ypač apygardoje Przasnysz miesto kovos kaskart liekasi atkaklesnėmis. Ant kairiojo Vistulės kranto atmušėme priešą ir nuvarėme vakarilink iki Boguslavo.

RUSŲ NUOSTOLIAI MILŽINIŠKI.

"Chicago Daily News" laikraščio korespondentai Herbert Corey ir Albert L. Fox, kurie kartu su vokiečių kariuomene atvyko į Suvalkus, praneša sekančią patvirtinimą apie didelę rusų negandą Prusijoje.

AMERIKOS REIKALAVIMAI IS ANGLIJOS IR GERMANIJOS.

Washington, D. C. — Jungtinių Amerikos Valstijų valdžia išsiuntė Anglijai ir Germanijai savo notas, kamė pastatė reikalavimą, idant vardan žmonijos labo ir gerovės teisingos prekybos Anglija ir Vokietija pr šalintų nuo jūrės blokadą — minas, palikdama jas tik ten, ar būtina reikalingos del saugojimo savo pakraščiu nuo priešo. "Tiesniai pareikalauta, kad Anglija leistų gaben maistą civiliškiems Vokietijos žmonėms: kad Vokietija liautųsi skandinusi prekybinius laivus, jeigu Anglija leis gaben maistą Vokietijon.

FRANCIJA UŽGRIEBIA AMERIKOS LAIVĄ.

Washington, D. C. — Amerikos prekybinis laivas "Dacia", kurį Amerika nupirkusi iš Hamburg-American line kompanijos ir išsiuntė Europon su medvilne, siomis dienomis likosi Francijos kariško laivo suimtas ir nugabentas į Brest uostą. Amerikos valdžia rengia savo protestą prieš tą Francijos pasielgimą.

VOKIEČIAI LAIMEJO LORAINĖ.

Berlinas, 28 vas. — Oficialis pranešimas likosi čia šiandien paskelbtas, kad vokiečių kariuomenė apilinkėse Verdunale tiesa, kad vokiečiai visiškai sunaikino 10-ją rusų armiją. Sakoma: "Galime stačiai užginčyti tam. Tiesa, kad 20 musų korpuso ir kitų dalis atsirado pavojingame padėjime ir delto pasitraukė iš pozicijų nuo Virbailaus su dideliais nuostoliais. Bet kaslink kitų korpusų, tai jie nesileido apsupti juos priešui ir šiandien užima jiems pasikirtas pozicijas. "Ant visos fronto linijos musų kariuomenė išpildo pavestas jam pareigas. Pastaruoju laiku du 29 divizijos 20 korpuso pul-

reivių, taipgi paėmė 4 mašines kanuoles ir vieną minų svaidį. Vakarų pusėje nuo Vosges vokiečiai išmušė iš vietos francuzus ties Blamont ir Bionville. Francuzai, kurie bandė eit pirmyn pietų nuo Vosges pusėje taipgi likosi suturėti Champagne'j (Sampanijoj) francuzai tęsiasi savo nevykusias atakas.

REIKALAUJA DAUGIAU PINIGŲ.

London, 27 vas. — Anglijos valdžia pareikalavo iš parlamento, kad tasai paskirtų karės reikalams dar 215 milijonų dolerių. Išlaidos karės reikalams valdžios yra sustatomos sekančiai 1914-1915 metams 1,810,000,000; 1915-1916 metams 1,250,000,000. Tik vienai Anglijai karė per du metu lėšuoja tris milijardus dolerių. Bet kad prieš neseniai Anglijos užsienio reikalų ministras Edward Grey, paklausiamas parlamente ar talkininkai nesutiktų pradėti tarties kaslink taikymosi, apreiškė, kad negalima dabar nei kalbėti apie tai.

RUSŲ LAIVYNAS BOMBARDUOJA BOSFORĄ.

Athenai, 1 kovo. — Rusų Juodosios jūrės laivynas pradėjo smarkiai bombarduoti turkų Bosforo pertaką apgincančių fortus, atstume 18 mylių nuo Konstantinopolio. Kuomet, anglo-francuzų laivynas šturmuoja Dardanelius, Rusija tikisi nuveikti Bosforą. Gyventojai Turkijos sostainėje galvatrukčiais bėga iš miesto.

VALDŽIOS MONOPOLIZACIJA VALGOMŲ DAIKTŲ.

Berlinas. — Dėl valdžios paėmimo į savo rankas valgomųjų daiktų produkcijos, gyvai subruzo Vokietijos socialdemokratų partija. Berline atsibuvo 24 milžiniški vieši susirinkimai, kad apsvarsčius partijos rezoliuciją. Susirinkimuose reikalauta, kad valdžia nuskirtų kainas bulvėms, bet oficialę partijos rezoliuciją policija neleidusi susirinkimuose skaityti.

UŽDRAUDŽIA PREKYBĄ SU VOKIETIJA.

London, 1 kovo. — Anglijos valdžia šiandien oficialiai apskelbė uždraudimą savo prekėjams vesti kokią-nors prekybą su Vokietija. Anglija taipgi reikalauja, kad ir Skandinavijos valstybės, kaip tai: Švedija, Norvegija negalėtų savo prekių Vokietijon, kitaip visi laivai bus skandinami kaip kontrabanda. I Amerikos notą neduoda jokio atsakymo, matomai, kad ir Amerikai nenor leisti gaben

TALKININKAI IŠGAUDO MINAS.

Parizius. — Laivyno veldyba paskelbia, kad keturi Dardanelių fortai prie jėjimo iš Agejiškos jūrės visiškai guli griuvėsiuose. Tam-tikri laivai globoje kariškojo anglo-francuzų laivyno gauda Dardanelių pertakoje minas, kad padarius kariškam laivynui liuosą kelią į Marmoros jūrę.

KONSTANTINOPOLYJ PANIKA.

London. — Korespondentas "Morning Post'o" praneša iš Konstantinopolio, kad valdžia rengiasi kraustyties iš Konstantinopolio ir kad gyventojai apimti didelės panikos.

AUSTRIJA NETEKO MAISTO VOKIEČIAMS.

1,600,000 VYRŲ. London, 28 vas. — "Morning Post'o" korespondentas telegrafu praneša iš Budapešto, kad sulyg valdiško apskaitymo Austro-Vengrijos armija, susidedanti iš 2,000,000 vyrų pradėjus karę į 7 mėnesius neteko 1,600,000 savo vyrų, reikiša, kad didesnė pusė tos armijos žuvo bei pateko nelaisvėn. Tačiau valdžia ramina, kad dar 4 milijonai kareivių ant karės lauko randasi. Be to tapo pašaukti vasario 19 d. naujokai, kurie bus lavinami per 6 ar 7 savaites ir bus pastatyti ant karės lauko pabaigoje kovo mėnesio.

VOKIEČIAI BĖGA ATGAL.

Petrograd, 1 kovo. — Rusų officialiai pranešimai skelbia, kad sustiprėjus rusų spēkai vokiečiai likosi priversti visuose punktuose linijos tarp Nemuno-Bobro-Narew'o traukties atgal. Vokiečių centras likosi sumuštas ties Przasnysz ir pakrikdytas į dalis per 30 mylių. Vokiečiai bėga greit ir betvarkė. Tris tukstantiai 600 vokiečių paimta į nelaisvę.

ANGLIJA SULAIKO KOMUNIKACIJĄ SU AMERIKA.

London. — Anglijos admiralicija sulaukė išplaukimą iš Anglijos uostų visų laivų, žadančių plaukti Amerikon. Laivai, kurie turėjo išplaukti iš Liverpoolio, Glasgowo ir Londono dabar pasiliks uostuose iki gaus valdžios leidimą išplaukti.

VOKIEČIŲ LAIVYNO NUOSTOLIAI.

Officialiai apskaityti laivyno nuostoliai persistato sekančiai: "Vokiečių laivyno nuostoliai surašai 16 ir 17 apima 1178 ir 1089 vardus oficerių ir kareivių, užmuštų, sužeistų ir dingusių, iš viso sudarant 17 surašuose 15,000 vardų tų žmonių, kurie krito bei dingo. Į tą skaitinę nėra įskaitomi dar tie, kurie žuvo sykiu su "Bluecher" laivu."

Jaukkauskaitė K. St. 176 Sands

KARISKI MOKESCIAI KANADAJ.

Europos karė skaudžiai atjaučiama Kanadoj. Kanados budžete laukiama deficito ant 60 milijonų dolerių. Del padengimo to deficito, finansų ministeris padavė Kanados parlamentui reikalavimą uždėti kariskūs mokesčiai ant visuomenės. Visų pirma proponuojama uždėti mokesčius ant įvežamų prekių 7½% nuo jų vertybės. Iš to šaltinio ministeris tikisi galima bus surinkti 25 milijonus dolerių.

Tolesniai proponuojama uždėti po 2 centu ant kiekvieno bankinio čekio, ant "money orderių" ant visokių vekselių, taipgi ant laisvų ir net atvirųjų turi but dedamos tam-tikros markės po 1c. Mokesčiai uždėdama taipgi ant patentuotų gyduolių, vyno ir kitko. Finansų ministeris paaiškina, kad šiais metais Kanados išlaidos sieks 300,000,000 dolerių, iš kurių 120 milijonų turi but skiriama karės reikalams.

SOCIALISTŲ TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA.

Prieš neseniai iš Francijos, Belgijos ir Anglijos socialistų atstovai suvažiavę Londonan 14 vas. laikė savo konferenciją. Pirmininku išrinkta drg. Keir Hardie, Anglijos socialistų partijos parlamentinis atstovas. Svarbiausiu svarstyti klausimų buvo tarptautinė situacija. Tautos klausimą nediskusuota, nes kuone vienbalsiai pripažinta, kad kol militarizmas nebus sunaikintas apie taiką negal but nei kalbos.

Išnešta rezolucija, reikalaujanti Belgijai savistovybės ir atlyginimo už skriaudas. Lenkijos klausimas tur but išrištas su lyg pačių lenkų liaudies reikalavimo, t. y. ar pripažinti Lenkija autonomiška valstybe, surišta su Rusija, ar neprigulminga. Taipgi rezolucijoje reikalaujama, kad visom tautomis, pradedant nuo Alzacijos-Loraino, baigiant Balkanų tautelėmis, kurios yra pavergtos didžiųjų valstybių, kad butų pripažintos joms jų teisės ir laisvė spręsti pačioms apie savo likimą ir tautinius reikalus.

VALDIŠKAS PATARNAVIMAS.

Kad pagelbėjus darbdaviams gauti kompetentiškus darbininkus ir kad pagelbėjus surasti darbo vietą bedarbiams Jungtinių Amerikos Valstijų Darbo Departamentas įvykdė sistemą, kuri, tikimasi, supažindins bedarbius žmones su reikalaujančiomis darbininkų vietomis.

Reikalaujantieji darbininkų darbdaviai lai kreipiasi Darbo Departamentan, o tas priduos blankas, kurias išpildžius ir sugrąžinus Darbo Dept. bus prištyti atsakanti reikalingi darbininkai.

Taipgi praneša mums Philadelphijos Imigracijos stoties komisyonierius E. E. Greenwalt, Prašydamas, kad tai paduotume visuomenės žinjai. Tačiau mes mažai turime vilties, kad toji sistema išrištų bedarbių klausimą ar kiek pagelbėtų bedarbiams. Darbdaviams darbininkų nereik jieskoti, nes jie patį visur darbo maldauja. Tik tiek, kad valdišku patarnavimu darbininkams geriau galima pasitikėti, negu privatiškų agentų.

LIETUVOS ŠELPIMO FONDAŠ AUGA.

Paskelbtoji L. S. F. atskaita rodo, kad per vieną tiktai sausio mėnesį į tą fondą įplaukė \$1,713.26. Su pirmiau įplaukusiais pinigais L. S. F. surinko iki vasario mėnesio pradžios iš viso \$3,007.40.

Reiškia Visuotinojo Seimo įsteigtasis fondas visgi auga žymiai, neveizint visų priešingų agitacijų.

Žinios iš Lietuvos

PRIENAI, SUV. GUB.

Prieniškiai jau nuo senovės atsizymėjo girtuokliavimu: ir šventadieniais ir šokiomis dienomis aliūės, traktieriai budavo yt kaju prikimstos, o jų čion nemaža ir budavo. Kur tik pažvelgsi, tuojaus metasi į akis: "Pivnaja lavka". Prasidėjus karėi daug kas persimainė ir prieniškiam. Negirdėt riksmo aliūėse nē to šukavimo gatvėse, linksmai važiuojančių namo prisisiurbusių degtinės. Tokie girtuokliai, kurie pirmiaus eidavo į miestelį klumpes rankoje nesini, batais gi apsiavę, kad pragerus batus butų kuom pareiti (nabagams tekdavo ir basiems pareiti, net be kepurės ir tik su apatinėmis kelinėmis), dabar gi švariai apsitaisę, tartum visai kiti ir kalba išmintingiau. Linksmia žiūrėti į persikeitusius žmones. Rodos, jie visai kiti. Susirinkus nemažam bureliui žmonių ar tai krikštynose, kur pirmiau vien tik šukavimai buvo ir girdėti, ar tose pačiose aliūėse (dabar visos Prienu aliūės ir traktieriai pakeisti arbatnamiai) ramiai pasikalba, apsvarsto savo reikalus, pasiskundžia viens kitam apie dabarties sunkų padėjimą ir skirstosi blaivūs namon. Bet ar ilgai taip bus? Su gailėsčių turiu pasakyti, kad ne: kur, kur, bet Prienuose, jai bus smuklės tik atidarytos, vėla girtuokliavimas ineis į senas yžas. Nejauku darosi atsimintis, kad vėl prasidės tie klyksmai gatvėse, peštynės, piktžodziaimai ir tie nesutinkimai šeimynose. Nejaugi mes toki silpni, kad negalėtume nusikratyti, to kas mums kenkia?

Draugijų Prienuose yra keturios: "Ukininkų bendrovės skyrius", "Žagrės" skyrius, "Zvaigždė" (darbininkų krikščionių draugijė) ir da šymet susitvėrė kauniškės "Blaiybės" skyrius. Apie jų veikimą mažai tebuvo girdėti. Prasidėjus gi karėi, jos visiškai užsnudo, ne daroma nē susirinkimų. O atsiminkime, kad dabar tuo labiau reikia dirbti bendromis spēkomis, kad nesustabdžius mūsų kultūrinio gyvenimo ir padėjus mūsų vargstantiems viengenciams, jos gi (draugijos), tartum atlikę savo uždavinį, ramiai miega.

Nuo karės prieniškiai sulyginant nedaug tenukentėjo. Žymiai nukentėjo gyvenantieji netoli vieškelio: jų patuštėjo klojimai, bulvės tapo nukastos, žiemkenciai suvažinėti ir tt.

IS LIETUVIŲ DRAUGIJOS NUKENTĖJUSIEMS DEL KARĖS ŠELPTI.
Komitetas nutarė pakviesti Virbalą, Lebkaušienė, Vadoklaite, Rucevičienę ir kun. Biebiauskį tirinėti vilniškių padėjimo, kurie kreipiasi del pašalpos. Sausio 18 d. paskirta aukoms rinkti po Vilniaus ir Žemaičių vyskupijos bažnyčias del nukentėjusių nuo karės lietuvių. Pasamdytas nukentėjusiems mokiniams bendrabutis Vilniuje. Šelpimo darbu organizuoti Suvalkijoje pakviesti J. Poderis, Jok. Šernas, Pr. Penkaitis. Už darbą skiriama 5 rub. už dieną.

Draugija gavo iš vyriausybės pasiulymą pristatyti Suvalkų gub. nukentėjusiems grupų. Tam pasiulymui: aptarti kviečiami to dalyko zinovai: Vosylius, Ruokis, Jė Vailokaitis, Smilgevičius, A. Stulginskas.

M. Yčas įgaliotas važiuoti į Kuršo miestus aukų rinkimui organizuoti.

Draugijos skyriai atidaryti Naumietyje, Palavėnyje, Šilavote, Valkininke, Mariampolėje, Švenčionyse, Švenčioneliuose ir Viekiėnuose.

Draugijos skyriai atidaryti Naumietyje, Palavėnyje, Šilavote, Valkininke, Mariampolėje, Švenčionyse, Švenčioneliuose ir Viekiėnuose.

Draugijos skyriai atidaryti Naumietyje, Palavėnyje, Šilavote, Valkininke, Mariampolėje, Švenčionyse, Švenčioneliuose ir Viekiėnuose.

Draugijos skyriai atidaryti Naumietyje, Palavėnyje, Šilavote, Valkininke, Mariampolėje, Švenčionyse, Švenčioneliuose ir Viekiėnuose.

Draugijos skyriai atidaryti Naumietyje, Palavėnyje, Šilavote, Valkininke, Mariampolėje, Švenčionyse, Švenčioneliuose ir Viekiėnuose.

Teško mums sužinoti, kad iš Lietuvos draugijos nukentėjusiems del karės šelpti išstojo šie žmonės: V. Dumos narys M. Januškevičius, V. D. narys P. Keinis, pris. adv. Bulota, A. Bulotienė, V. Graurogkienė, J. Žymontienė, pris. adv. J. Vileišis, pris. adv. M. Slezevičius, V. Juodišius ir J. Šaulys. Kurie išstojusiujų įteikė draugijos valdybai tam-tikrus pamatuotus pareiškimus.

Dumos atstovas Volkonskis, atvykęs į Vilnių, kaipo kunig. Tatjanos komiteto įgaliotinis kartu su Vilniaus gubernatorium aplankė pabėgėlių prieglaudas, užlaikomasias miesto ir lietuvių ir žydų komitetų.

VIŠTYTIS, SUVALKŲ GUB.

Gruodžio pabaigoje buvo atvažiavusi vieno kapitono Kubilinskio žmona išsikasti iš žemės savo vyro kuną. Kapitonas žuvęs Kašubuose ir palaidotas Vištyčio kapinėse. Sargybiniam neleidus pasiimti iš po žemių lavono, ji pasiliko kapuose ir niekam nematant šovė sau į galvą iš revolverio. Kolei kas ji dar gyva, bet mažai vilties, kad pasitaisys.

Pasienio pradėjo jau sergėti kareiviai, kad žmonės nebeneštų ir nebevežtų prisivogę prūsų daiktų.

VYZONOS, UKM. APSKR.

Dumos atstovas Januškevičius buvo kreipėsis pas Kauno gubernatorių deli nuskaustųjų kareivių šeimynų, kurioms valsciaus perdėtiniai neisdavinėjo prideramos jiems pašalpos. Dabar atstovas yra gavęs iš gubernatoriaus telegramą, kad tų šeimynų skundos jau peržiūrėtos ir visa kas reikiant joms bus padaryta ir išduota.

ŠAKYNA, ŠIULIŲ APSKR.

Šakyniškiai labai gyvai svarsto karės atsitikimus, retai pasitaiko išgirsti "sufabrikuotų telegramų".

Gruodžio 16 d. Šakynos apie linkėti ir visam Kruopių valsčiuje seniunai rinko dovanai (tik be prievartot) vištas, antis, žaisis, dešras, etc. del karės ligonių. Surinkę apie 300 vištų.

Šakynos puiki mokykla iki šiolai nesulaukia mokytojaus, nes buvusias mokytojas pirmąją mobilizaciją pateko į karę.

RADVILIŠKIS ŠIAUL. APS.

Žmonės pradėjo čia didžiai sirgti tyfoso (karštinės) liga. Daktaro gi Radviliškietiai ligi šiol neturi. Buvo dar rudenį viešas beketinys čia apsigyventi, bet apie jį nebegirdėti nieko. Kiti gi daktarai toli ir nevisuomet prisišauks.

PATARIA PAIMTI Į SAVO RANKAS.

Rusijos duma vienbalsiai patarė valdžiai paimiti į valstybės monopoliją arbatos ir degtukų vertelgystę. Iš tos vertelgystės pajamos, sako, padengs valdžiai tuos nuostolius, kokius jai padarė panaikinimas degtinės monopolio.

LIETUVIAI OFICIERIAI.

Vilniaus karės mokykla šių metų gruodžio 1 d. baigė šie 7 lietuviai: Ladyga, Janušonis, Švedas, Kubilunas, Kupčionas, Jievaltas ir Gudjurgis, kurie dabar patapo oficeriais ir siunčiami į karės lauką.

NAUJOKŲ ŠAUKIMAS.

Caro įsakymu Senatui 1915 metų naujokų ėmimas paskirtas visoje Rusijoje nuo sausio 15 d. ligi vasario 15 d.

PASIKALBEJIMAS DEDES SU POVILU

— Sveikas gyvas, dėde! Kogi taip suniuręs?

— Tegu velniai viską paima, jau man nei gyvent nesinori.

— Kodėl taip nusiminęs?

— Kaip tai? Juk tu daugiau gazetias skaitai, ar negirdėjai, kad tie parplūktai vokiečiai visus musiškius kareivius iš Prūsų išvijė.

— Taip ir reikėjo, dėde, bet tai ne musiškių kareiviai tik Rusijos caro, kurį ir tave iš tėvynės išvijė savo žandariška nagalika net už plačiausių jurių, kad tos tėvynės niekad nematytum.

— A, ką čia vėl šneki. Aš pats nevytas išvažiavau, ba ten buvo vargas gyventi, žemė nederėjo, o mokesčius reikėjo mokėti, tai Maušiai pardaviau ir išvažiavau.

— O kas gi tuos didelius mokesčius ant tavo, dėde, žemės uždėjo?

— Žinoma, kad valdžia, o ne velnias.

— Taigi mat valdžia tave išvarė, o jeigu pamėgintum dabar grįžti, tai jeigu neišvartytų ar neuždarytų kalėjiman už tai, kad ėjai sau kšnio duonos jieskoti, tai nuvartytų į kareivių eiles, idant tavo kunu užkimstyt armotų nasrus arba tavo krauju nušveisti bagnietus.

— Siurpuliai mane, Povil, krečia, kada tu taip šneki. Bet kam tie prakeikti prusai tokie žiaurus, kad be pasigailėjimo išžudė net šimtą tukstančių mūsų brolių.

— Taip, dėde, kapitalas žudo ne šimtais tukstančių, bet milijonais mūsų brolių, ir tai ne tik tų, kurie su šautuvais ir durtuvais bėga kitų žudyti, bet tų, kurie nieką nežudo, vien pasauliui turtus gamina — tik už tai juos žudo.

— Jau, Povil, pradėdi, kaip visi socialistai meluoti. Kas tai jau matė, kad taip butų?

— Nejaugi tu, dėde, nēsi palengvėle žudomas, kada atimta tau darbas ir tavo vieton pasijusta 8-10 metų kudkis? Tu esi žudomas nedarbu, o kudkis yra žudomas tuo darbu, kurį tu galėtum atlikti. Juk tik šiame krašte apie 2 milijonai nesubrendusių kudikių dirba įvairiose darbo įstaigose, tiek gi suaugusių žmonių delto netur darbo. Ar tai nėra žudystė? Juk iš tų jaunučių bemokslųjų kudikių išaugt tik tokios barbarų minios, kurios carui ar kapitalistui paliepus eis skersti žmones karės lauke, kaip kad ir dabar minios

tamsiųjų kareivių žudo vieni kitus del carų ir kapitalistų naudos.

— Gal tu ir teisybę sakai, Povil, bet aš dabar jau nei nežinau kam tikėti. Jeigu aš tavęs nepažinočiau nuo mažo vaiko, sakytiau, kad tu antikristo inkvėptas šneki. Ba dabar ištikro sudna diena ateina. Brolis brolių smaugia, vainos apima visą svietą, jau nežinia nei kur bėgti. Girdėjau, kad jau ir Amerika ant vainos rengiasi, sako prezidentas įsakė sumobilizuot net visą milijoną žalnierius. Kad tik manęs neimtų; sako kad ir ne-citizenus imsią, aš iš to tik džiaugiuosi, kad jau senas atrodau, tai pasakysiu, turiu "pipti irš" gal ir neims.

— Matai dėde, koks tu netikęs žmogus. Pradėjus carui su vokiečiais karę, tu net norėjai važiuot, kad eiti vokiečių mušt; tu norėjai aukaut savo gyvastį už savo tautos budelį ir tyroną, gi jeigu priešai užpultų ant šalies, kurios turtus pats savo rankomis gamina, tai tu jau net melais nori išsisukt nuo priedermės.

— Ar, vėlnias imtų, kokią čia man priedermę. Arba aš ką nors turiu, kad eičiau ginti.

— Ašku, dėde, kad pradėdi susiprasti. Jei tos tamsios Europoje kareivių minios taip protautų, jos mestų ginklus ir pasakytų carams ir karaliams: eikite patįs muškites, jei norite savo turtus apginti.

— Aš ir taip norėčiau manyti, bet jau mano galva neišneša. Aš vis misliu ir misliu, kad visi sumišo, kad ištikrųjų antikristas jau ponavoja ant visų, ba kitaip visgi žmonės turėtų suprast teisybę.

— Gal but, dėde, ir tame tu neklysti. Jeigu bažnyčiose Kristaus mokslas butų teisingai skelbiamas, jeigu kunigija tarnautų tam savo Kristui o ne kapitalizmui, tai žmonės greit suprastų socialistų skelbiamą teisybę ir panaikintų priezastis žmogžudysčių ir karių. Bet dabar bažnyčiose ištikro antikristaus, kitaip pasakius priešinga Kristui, dvasia viešpatauja...

— Vajezaus-marja! Povil, ką tu sakai! Jau ir aš gausiu kvaitulį: nežinau kam vieryti — vardan dievo-tėvo ir sunaus ir dvasios šventos, o atstok nuo manęs sėtoniškoji dvasia.

— Kas dėdei darosi? Ar ištikro gavai kvaitulį?

— Ką negausi, kad aš jau ku-

nigui bijosiu vieryt ir... — Buk išmintingas, dėde, taip, kaip buvai išmintingas pasakyt, jog ne už savo reikalus neicium kariauti. Tikėti reikalinga visiems, kas teisybę sako, nežiurint kas jis butų. Kunigai irgi nevisi vien aukso vėsiur tarnauja, jų irgi yra gerų žmonių, bet jie turi pildyti įsakymus savo dvasiškos valdžios ir mokytį žmones nuolankumo ir paklusnumo tyronams, nes kitaip visiems tranams prisieity eit dirbt teisingą darbą, kad duoną pelnytis.

— Te jį velniai su tuo popiežium, jeigu jis toks Kristaus inpedinis, ar kunigai negali sustreikuoti prieš jį.

— Dėde, taip piktžodziaut ir nuolat keikti yra negražu ir sakysiu nepritinka civilizuoatom žmogui. Nereikalinga parazių nešiot ant sprando, kad juos keikti.

— Tai ką, išmušti kai blusas?

— Ne dėde, joks žmogus neturi teisės atimt kitam žmogui gyvastį, išskyrus, jei apsigynime savo gyvasties prisieina užpuoliką atmušti.

— Taip, bet pats pasakei, kad išnaudotojai milijonus žmonių žudo palengva, rodos nepridedami savo rankos prie to.

— Faktas, dėde, taigi ir jiems reikia tokiu pat budu atmokėti.

— Ką tu padarysi, be pinigų budamas.

— Užtenka proto. Nori, kad tave kunigas neišnaudotų, neik į jo bažnyčią ir nenešk jam savo skatikų, o pamatysi, kad jis liks toks galingas prieš tave, kaip sausas lapas prieš vėją. Be tavo pagalbos, jam nei dangiškos nei pragariškos galybės duonos neduos ir jis turės likt teisingu darbininku ar mokytojumi. Prieš kapitalo galybę, reikia pastatyti darbo žmonių vienybę galybę. Ir tegul tik kunigija ir patriotai nemulkičia žmonių, jie greit susipras, jog visų tautų žmonės yra broliai ir visi išnaudojamieji paduos sau rankas, kad bendromis spēkomis nuversti šalin seną netikusį svietą, t. y. dabartinę kapitalistišką tvarką ir ant jos griuvėsiu pastatyti naują svietą, t. y. visų tautų brolybės, laisvės ir meilės surėdymą.

— Gražiai, Povil, šneki. Ir aš jau tokios pabaigos seno svieto nebijau.

— Nėra ko džiaugties, dėde. Dar daug vargo ir kančių kovotojams už tą naują žmonijos surėdymą reiks panešti. O tu dėde tik kitų kovos, kitų vargo ir kančių vaisiais trokšti pasi-naudoti. Tu, beabejo, Dievui dėkavotum, kad socializmas, kad ir ryt paimtų viršų ant kapitalizmo, bet tu niekad negalvoji, dėde, kad tas socializmas nėra koks tai gyvas sutvėrimas, kuris gali be žmonių pagalbos daryti žmonių gyvenime permainas, lyg kad jusų žydiškas biblijinis dievas. Socializmas — tai yra mintis, kurios supratimo reikia mokyti kitus žmones, reikia tą mintį plėtoti ir tik tokiu budu vienyti išnaudojamus ir skriaudžiamus žmones kruvon, kad jie susiprastų ir turėtų užtektinai spēkų ir drąšos panaikinti kapitalistų viešpatavimą ant darbininkų klesos ir įvykdinti tokią tvarką, kad nieks negalėtų buti ponu kito žmogaus. Idant tai padaryti, reik visiems veikti, nes be darbų nieks neat-siranda. — Pagalvok, dėde...

— Ką mačys, mano galva neišneša.

— Na tų ir buk sveiks, dėde, nes man laiks jau eiti darban.

TEISME.

Teisėjas:—Tamista esi našlė, žmona ar laisva? — Liudininkė:—Žmona, just mylista, bet jeigu tamista žinai gerą vyrą, tai galiu but ir laisva.

Re
VAIKŲ
KLAUSI
Buržu
ku placia
ba apie
Reynolds
tijos leg
liū delei
vimo. An
teisingai
lio Vaikų
torius O.
sireiškę,
geriau ti
jeigu per
sylvanijos
tas butų
kraštui"...

Redakcijos Straipsniai

VAIKŲ DARBO KLAUSIMAS.

Buržuazijos spauda šiuo laiku plačiai ir gana garsiai kalba apie buržuazijos atstovo Reynolds'o Pennsylvania valstijos legislatoroje paduotą biilijū delei vaikų darbo aprubežavimą. Apie tą patį biilijū turbūt teisingiausiai pasako Nacionalio Vaikų Darbo Komiteto sekretorius O. R. Levejōy, kuris išsireiškė, jog panašus įnešimas geriau tinka komikos srytin, o jeigu per klaidą patektų Pennsylvaniajos statutų knygon, tai tas būtų pažeminimu visam kraštui...

Nekalbant apie to biliaus turinį, kame tas vaikų darbo aprubežavimas reiškia tai, kad vietoje 10 valandų darbo, sulgtu aprubežavimui vaikams, nerūtinims 16 metų amžiaus, leistina dirbti po 12½ valandos į dieną, mums darbininkams svarbus yra klausimas ar reikalinga aprubežuoti vaikų darbas?

Kiekvienas mąstantis žmogus turi pripažinti, kad vaikų darbas dirbtuvėse neša visų didžiausią visuomenęi bėdį. Jaunoji karta žuva dirbtuvėse, atimant darbą ir pragyvenimą iš savo tėvų.

Valdiškoji statistika parodo, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose fabrikose, kasyklose ir įvairiose industrijos įstaigose iš viso dirba vaikų 1,750,000. Viens milijonas, septyni šimtai penkiosdešimt tukstančių mažučiu, kuriems vieta mokykloje ir žaislų vietose, kasdien vargsta ilgiausias valandas prie mašinų ar be saulės spindulių požeminėse skradziose tik todėl, kad kapitalistas galėtų iš darbo parvartyti subrendusį žmogų, reikalaujantį didesnio, negu kudiškis atlyginimo už darbą, kad kapitalistui daugiau pelno paliktų.

Kaip daug kenkia tų arti dveju milijonų kudiškių fiziškam ir protiškam, nekalbant apie moralį, išsivystymū, jeigu visuomenė tikrai tą piktadarystę galėtų sau atsivaizdinti, turėtų parausti iš gėdos arba pajauti aštriasias sąžinėje kirmino iltis. Toks masiškas nekaltų kudiškių žudymas juk tai piktadarystė, prieš kurią tos žmogūdystės menkomis turi pasirodyti. Tie kudiškiai prie darbo žuva kuniškiai, protiškai ir moraliai susidegeneruodami ir ligoniais palikdami, o ykiu jie atima darbą iš dviejų milijonų subrendusių darbininkų, kurie delei stokos darbo virsta arba valkatomis, piktadariais, arba žuva skurde ir paniekimime. Tie gi bedarbiai, kaip dirbančiųjų darbininkų konkurentai, nupigina algas dirbančiams ir visą darbininkų klesą gramzdina į padėjimą, kuriame esant darbininkas, kad gelbėtis nuo bado, priverstas yra siūsti darban jaunutį kudiškį, kad jis savo krauju, savo kunu, maitintų kapitalistą ir tuos, kuriems darbą atima. Juk jeigu sakoma, kad yra žmogėdystė, tai kapitalistiškoj tvarkoj jinai pilniausiai egzistuoja. Jeigu siunčiame misionieriai laukinių civilizuoti, tai visupirma reikėtų pasižiūrėti į kapitalizmo civilizaciją. Ir mat yra doros, etikos, žmoniškumo skelbėjai, kurie piktinasi revoliucijomis, apgindami žmonių krauju ir kunu mintantį kapitalizmą. Yra žmonės, kurie piktinasi revoliucionieriais, baudžiančiais žmogėdžius tyronus, ir patįs prisideda prie didimo nekaltų kudiškių sveikatos, prie siurbimo jų kraujo ir asarų. Tokiais žmonėmis yra visi tie, kurie apgina ir palaiko šiandieninio surėdymo tvarką, kurie nepripažįsta socialės revoliucijos, panaikinančios tą visų šlyškesniausį kanibalizmą, kokį esi egzistuoja 20-tame krikščioniškos civilizacijos metašimtyje.

Ir tarpe tokių buržuazijos pel-

no sargų tankiai matome ir girdime mokytojus, pasakojančius, kad žmonijos laimingumas prieguli noo jos kultūros, nuo jos apšvietos pakilimo. Bet kada jie taip kalba ar jie pasako kada nors tą faktą, jog ta apšvieta, toji kultura negali pakilti, jeigu kapitalistiškoji sistema vietoje mokyklų kudiškiams skiria surukusias, pilnas ligų ir demoralizacijos dirbtuves. O pasakyti nesunku, nes ir valdiškos statistikos parodo, kad ant kiekvieno 1000 vaikų nemokančiųjų rašyt ir skaityti čia Amerikoje priskaitoma: Louisiana valstijoje 115; South Carolina — 83; Alabama — 77; Virginia — 67; Kentucky — 59; North Carolina — 68; Georgia — 57; Tennessee — 54; Florida — 50; Arkansas — 47. Kitose valstijose dalykas irgi negeriau stovi. Tie kudiškiai negalėjo išmokti net savo vardą parašyti bei parašytą perskaityti vien delto, kad jų mokykla — tai dirbtuvė, nešanti kapitalistui pelną. Čia kalbama apie kudiškis čia gimusius, bet nekalbama apie tuos, kurių tėvai atvykę iš kitur, kad galima būtų apsiginti nuo bado, priversti savo jaunučius kudiškis siūsti darban.

Ir Reynolds'o bilius taipgi sakoma, kad jį darbą negali bent primami kudiškiai nebaigus bent 5 pradinės mokyklos skyrių, bet nieko nesakoma apie atėivių vaikus, kurie atvykę su savo tėvais, turėdami dešimts ar viršaus metų amžiaus, siunčiami darban. Iš jų sulgtu to naujo vaikų darbo aprubežavimo nereikalaujama mokyklos atestato. Juos galima žudyti.

Aišku, kad vaikų darbo aprubežavimas yra neatidėtinasis ir butinas. Bet, duokime sau, kad jis bus įvykdytas ir vaikams iki 16 metų amžiaus neleistina bus užimti dirbtuvėse vietos, tai darbo žmonėms iš tos buržuazinės reformos ar daug būtų naudos? Juk tėvas su savo uždabiu ir prie nuolat atsikartojančių križių išauklėti kudiškį neįstengia; jam kudiškio pagalba pelynt šeimynai pragyvenimą butinai reikalinga.

Kas gi lieka daryti? Nieks kitas, kaip tik visą drauginį gyvenimą sureformuoti, o tai galima padaryti vien tik per pakaitimą kapitalizmo socializmu, idant vaikus iki jų subrendimo auklėtų savo lėšomis visuomenė, idant pramonija būtų visuomenės, o ne atskirų žmonių rankose, tuomet ji savo pelną atiduos dirbančiam visuomenėi ir nereikalinga bus vienam žmogui smaugti kitą žmogų, kad net ir savo kudiškį, idant galima būtų pačiam gyventi.

KAM REIKALINGA UŽTEKTINA ALGA.

Pennsylvania valstijoje Johnstown miestas padarė ankieta, kad patyrus kiek motinų neteko savo kudiškių. Informacijos surinkta nuo 1553 motinų 1914 metais. Visų pirma reikalinga pastebėti, kad toji ankieta perdaug siaura ir neapima net visos vienos valstijos, tačiau jinai visgi leidžia pastebėti priežastis didelio vaikų marumo. Tos ankietos rezultatai, ką tik paskelbti, pariparodo, kad kudiškių likimas priklauso nuo tėvų uždabio. Skaitlinės surinktos Johnstowne parodo, kad iš kiekvieno tukstančio vaikų, kurių tėvai uždirba mažiau 10 dolerių į savaitę, miršta 256 kudiškiai; gi iš tukstančio vaikų, kurių tėvai uždirba 25 dolerių į savaitę, miršta tik 84. Jau tos skaitlinės aiškiai pasako, kame reikia įsikišti didelio vaikų marumo darbininkų klesoj. Be to, dar pasirodo iš tų surinktų skaitlinių, kad tose šeimynose, kur motina dirba, nors savaitinis uždabnis ir siekia 25 dolerių sumos, vai-

ky marumas yra didesnis negu tose šeimynose, kur dirbtuvėje dirba tik tėvas.

Beturčiai, suprantama, gyvena tose miesto dalyse, kur apie gatvių svarumą, apie oro tyrumą ir pakaktinumą, apie saulės spindulių gausumą ir apie kambarių erdvumą nėra nei kas svajoti. Visai neįstabu, kad tokiose gyvenimo sąlygose jauni kudiškių organizmai negal atlaikyti užsikrečiamas ligas ir miršta jų penkis kartus daugiau, negu tose miesto dalyse, kur gatvės švariai užtikomos ir butai atsaktanti gyvenimui. Tačiau tokie butai jokiu būdu nėra prieinami uždabiančiam 10 dolerių į savaitę darbininkui. Jeigu motina prisideda prie padidinimo uždabio, dirbdama fabrikose ar net ir krautuvėse, jos kudiškiai gimsta užsikrėtę ligomis ir miršta nežiurint, kad ir gimę atsirastų geresnėse padėjimo apyptovose.

Tolesniai raportas nurodo kad tuose namuose, kur kanalizacija įvesta iš vieno 1000 kudiškių miršta 117, gi kur to nėra — iš tukstančio miršta 198 kudiškiai.

Raportas, suprantama, nurodo priežastį tėvų nekulturnumą. Bet ar žmonių kulturingumas nepriklauso nuo jų uždabio? Uždabantis vos maistui ištenkančią algą tėvas negal svajoti apie nusamdymą atsakančių namų, apie atsakančių tų namų įrengimą, apie patogumus ir kultūros teikiamus smagumus bei labą. Gimdytojams reikalingas yra ilgesnis liuosas laikas, kad jie galėtų šviestis ir užsiminti savo kudiškių auklėjimu. Iš kitos pusės žiurint, nors ir atsyk visiems pakėlus algas iki reikalingo augstumo, tai visvien vaikų marumas bus ten didesnis, kur gimdytojai mažiau apsišvięti ir nemoka prie paprasčiausių higijenos taisyklių prisitaikyti. Reikalinga yra apšvieta, bet ranka rankon eina su uždabiu. Ir kaip dalyką neversi, o vis bus, kad tėvų algos neužtektinumas yra blogo priežastimi. Kapitalizmas ryja netik dirbančiųjų vyrų, moterų ir vaikų sveikatą ir gyvastį, bet ir mažučiu vos pasaulio šviesą išvydusių kudiškių gyvastį skina ir, sulgtu minimo raporto, mės j metą Jungtinėse Amerikos Valstijose išplėšia 300,000 mažučiamis gyvastį.

Kas gali ginti ir teisinti toki piktadarį? O bet dar yra milijonai žmonių, kurie kapitalizmą apgina, azuot pagelbėjus socializmui jį nuversti ir apsaugoti žmonią nuo tų visų kapitalistiškoj surėdymo baisesnybių.

"TAI GADYNĖ! TAI ŽMONĖS!"

"Vienybė Lietuvninkų" rašydama apie kunigo Žebrio užmušimą, lyg baisesios baimės ir sielvartos apimta, šaukia: "tai gadyne! tai žmonės! kunigą nešibijo užmušti!" Mat pas tą seną laisvamanę kunigą jau ilkosiu kuo tai viršžemišku. Suprantama, kad tokių darbų nieks negal pagirti, bet toks "V. L." šauksmas parodo iki kokio laipsnio ji susiprostitavo. "Keleivis" labai teisingai pastebi, kad—

"nuzudymas yra labai nedoras darbas. Tą pripažins kiekvienas. Bet ar jis yra baisesnis už kun. Maccho darba? Ar jis yra baisesnis už kun. Schmidto pasielgimą? Kodėl tad "Vienybė Lietuvninkų" taip piktinasi kun. Žebrio nuzudymu, o apie Maccho ir Schmidto darbelius beveik nutylyje?"

"Jai begalo baisu išrodo, kad nežinia iš keno rankos žuvo kunigas. Bet kada toki kunigai, kaip Macochas, Schmidtas ir kiti, atlieka daug kruvinesnius darbus, tai jai visai nebaisu". "Vienybė Lietuvninkų" jau

niekad nešukauja, kada valdančioji klesa, prie kurios prisiskaito ir kunigija, žudo darbininkus. Ji stengiasi paprastai nutylyti apie tokias žmogūdystes kaip dėjos Roosevelt'e, N. J., arba visur kitur, kur tik darbininkas pareikalauja teisės gyventi sau ir savo šeimynai. Ji nešukauja delto, kad Amerikoje kasmet 300 tukstančių vos gimusių kudiškių yra nuzudomi tėvų skurdu. Ji nešukauja, kad du milijonai nesubrendusių kudiškių žuva Amerikos fabrikose kuniškiai ir dvasiškai nusudami ir augdami j tuos desperatus, kuriems joks piktas darbas paskui nėra bausis. Ji nešukauja, nes tas reikalinga kapitalo pelnei. Bet ji šukauja, kad koks ten desperatas, greičiausiai pačios kunigijos auklėtinis, pasisekimo ant savo skriaudiko gyvasties.

"Keleivis", palygindamas darbininko gyvastį su kunigo teisingai pasako:

"Ar kunigo gyvastis kuoni nors svarbesnė už darbininko gyvastį? Mums rodos, kad ne. Mums rodos, kad užmušti šeimynos tėvą yra tukstantį kartų didesnė piktadarystė, negu kunigo nuzudymas. Kunigas nepalieka šeimynos; jis užgeso — viskas su juo pabaigta. Jo giminės gali net pasidžiaugti, nes jo turtais jiems lieka. Tuo tarpu kada policijos užmuša darbininką, jo maži vaikai ir jų motina turi kentėti netik neišpasakytą širdies skausmą, bet ir baisų skurdą. Tokių baisyų piktadarysių atsitinka labai tankiai, tačiau "Vienybė Lietuvninkų" rimtumo" tas nesujudina.

TAUTOS TARYBA AMERIKOJE.

Turbūt visoms Amerikos lietuvių didžiųjų organizacijų valdyboms, tapo išsiuntinetas pamfletas apie "Pirmosios Lietuvių Tautos Tarybos Amerikoje pirmąjį Suvažiavimą", atsibuvusį 10-11 vasario, 1915 m.

Iš viso turinio to pamfleto atydžios vertais randame bent šius skyrius:

Definicija.
"Tautos Taryba Amerikoje" yra tai viršausioji ir centrinė Amerikos lietuvių organizacija, vienijanti, tvarkanti ir vadovaujanti visam tautiškam Amerikos lietuvių veikimui".

"Tvarkanti ir vadovaujanti visam tautiškam Amerikos lietuvių veikimui". Iš tikrųjų komiškai skamba. Kas leidžia tai "tautos tarybai", vien vienos visuomenės srovės įsteigta, be pritarimo ir sutarimo kitų srovių, kalbėti ir veikti visos tautos vardu? Kas tai "tautos tarybai" leido užurpatiškai savintis tvarkymą ir vadovavimą visų Amerikos lietuvių tautišku veikimui? Sakoma, kad laikinoji Tautos Taryba buvusi ingalio-ta Chicagojos politikojo seimo laikinai veikti ir suorganizuoti nuolatinę Tautos Tarybą — išpildžiusi savo uždavinį, pavedė visus reikalus nuolatinėi Tautos Tarybai. Tačiau mes žinome, kad Amerikos visuomenė nepripažino Chicagojos politikojo seimo visuomenės seimu, nes jis buvo vien klerikališkos frakcijos, taigi tas seimas ir negalėjo skirti tarybos ir pavesti jai suorganizuoti nuolatinę Tautos Tarybą, kuri valdytų visą Amerikos lietuvių veikimą. Jeigu toji laikinoji taryba buvo ingalio-ta suorganizuot nuolatinę Tautos Tarybą, tai to savo uždavinio jinai neišpildė, nes nesuorganizavo tos tarybos iš iš visų mūsų visuomenės srovių atstovų, ir sušaukė suvažiavimą, neklausdama tų kitų srovių. Delto visas tas darbas greičiau komedija, negu kuonos kūrėjų atrodo.

Nesakome, kad tokia tautos ir proletariato. Jie abu gimė iš be-

taryba būtų visai bereikalinga.

Jau ir iš pabrėžtų pamfleto tos tarybos tikslų matoma, kad galima būtų jai surasti darbo.

Ir šiaip:

1. Ypatingas ir artimiausias "Tautos Tarybos Amerikoje" tikslas yra išgauti Lietuvai politišką laisvę.

2. Kadangi Amerikos lietuviui — tai tik šaka Lietuvos medžio kuri tik patol bus gyva, pakol trauks sultis iš Tėvynės dvasios kamėno — tai ir Tautos Taryba Amerikoje veiks išvien palaikydama artimiausius ryšius su panašia Tautos įstaiga Lietuvoje (vis viena ar ji būtų vieša, ar slaptai).

3. "Tautos Taryba Amerikoje" rūpinsis visais viešaisiais Amerikos lietuvių reikalais, k. a. politikos, švietimo, — auklėjimo (tautos dvasioje), organizacijų ir k.

4. "Tautos Taryba Amerikoje" šelpsi pagal išgalės visus svarbesnius Tėvynės užmanymus ir darbus tautiškos kultūros kėlime.

Nors visa tai gražiai skamba, tačiau Amerikos lietuvių visuomenėi ir tie patįs tikslai ne pačių žmonių nustatyti, bet iš viršaus lyg Dievo leidimai patiekiami kol-kas lieka tik abstraktu bet niekuo realiu.

Socializmas ir Buržuazija.

Lietuviškoji buržuazija jau nuo senai baugina mūsų lietuviškąją visuomenę savo spaudoje ir nuo pagrindų, buk tai socialistai yra didžiausi tautos priešai, ir per juos nebus galima atsiekti Lietuvos liuosybės.

Mūsų buržuazijos stambesni veikėjai žino, kad socializmas nei socialistai nėra priešingi nei lietuvių tautai, nei kitoms tautos. Bet jie tačiau tvirtina, kad socialistai — tai pavojingiausi Lietuvos liuosybės priešai. Gerai žinoma delko jie tai daro; jie nori socialistišką judėjimą nustumti šalin sau iš kelio ir praversti tik turtingesnei Lietuvių luomai kelią prie šalies valdymo.

Socializmas nėra mūsų tautai pavojumi, kaip mūsų buržuazija bando perstatyti; socializmas bus mūsų tautos išgelbėtoju iš tos priespaudos, kurią j randasi ir jau nuo senai neša kaip moraliską, taip ir medžiagišką uždėtą ant jos galin-gesniųjų tautų.

Bet kad socializmas priešingas buržuazijai, tai tas yra faktas. Tik ar mūsų buržuazijos veikėjai nors vienas tą teisybę žodį pasakė? Pakol kas ne! Jie tik kartojta ir kartojta, kad socialistiškas judėjimas pavojingas tautai. O čion atbulai, socialistiškas judėjimas kaip tik aštriosis ašmenimis peilis buržuazijai ir kapitalizmui. Tik socializmas veda žmonią į geresnę ateitį, tik socializmas eina prielaukiančio visokių sluogsnų žmonių viešpataujančių vieni ant kitų, tik socializmas panaikina viešpatavimą tautos ant tautos. Mūsų buržuazijos veikėjų ir tautų išnaudojimo surėdymą.

Mūsų buržuazija permato, kad socialistiškas judėjimas jai pavojingas todėl ir neriasi iš kailio, kad tik prisidėjęs prie socializmo plėtojimosi priešų: silpnėsiųjų tautų prispauđėjų darbo žmonių išnaudotojų. Kaip laisvamaniškoji, taip ir klerikališkoji ir mūsų buržuazija sėja neapykantą link socialistų. Daro tai prisidengiant tautos vardui. Tokią taktiką vartoja ir pačios Rusijos buržuazija. Mat ten gimė lyg du dvynai šie du judėjimai ir abudu auga lenktyniau; buržuazinis judėjimas ir proletariato. Jie abu gimė iš be-

Rusijos supelėjusio ir dvokiančio visame civilizuotame sviete feodalizmo valstybės.

Kad pati Rusija mazu mazu pradeda virstie industrijinė šalim ir buržuazijos reikalams darosi ankšta po absoliutizmo valdžia, buržuazija savo padėjimo verčiama virsta revoliucioniška. Bet ant jos nelaimės ten randasi ir proletariato revoliucioniškas judėjimas po socializmo vėliava. Proletariato judėjimas — tai didelis dieglys po buržuazijos šonu, jį atsiduria tarp dangaus ir žemės, nežino kurlink krypti; ar eiti su proletariatu ir buti revoliucioniška, ar eiti su valdžia ir buti reakcioniška, net ir savo judėjimui. Na ir ką daro Rusijos buržuazija, tai ir Lietuvos buržuazija seka; bando vesti derybas su Rusijos valdžia, kad bent nors kiek buržuazijos reikalai patenkintų. Jie mano išvengtį susikirtimo su proletariato judėjimu. Vienok caras nesiskubina išpildyti jų reikalavimų.

Antrame Amerikos Lietuvių visuotiname seime 1914 m. Brooklyn, N. Y., kada pakelta klausimas Lietuvos išliuosavimo, visi socialistai prizadėjo remti kiekvieną judėjimą, kuris ves prie išliuosavimo Lietuvos. Mūsų buržuazija tačiau nenori eiti su socialistais prie tikro išliuosavimo Lietuvos. Buržuazijos atstovai pamatė, kad jų rezoliucijos apie nustatymą Lietuvos politikos, socialistai nepriima, jie stvėrėsi tvirt naują partiją; mūsų lietuviškoji buržuazija pasijuto persilpna prieš socialistų spēką, suprato, kad jau bepartyvėmis organizacijomis, kaip ve. TMD. ir S.L.A. jį pasitikėti negali, nes ir ten žmonės klesiniai susipranta.

Štai delko mūsų buržuazija pasiliko ne revoliucioniška, o reakcioniška, štai delko jį taip ugnia spjaudo j socialistus, kad jie geidžia revoliucijos, o nenor maldavimais pas carą Lietuvai autonomijos prašyti.

Mes, socialistai, j prašymus netikime; mes norime atsiimti tą, kas darbo žmonėms priklauso. Ar galima ką-nors išprašyti nuo to, kas nieko neturi? Išmaldų iš plėšiko rankų imti nenorime. Tai gali daryti tik vergiškai carams nuolankaujanti buržuazija, parsiduodanti del pelno. Proletariatas išmaldas sau pažeminimu skaito.

Pagalios, kas-gi ta pati buržuazija yra? Nieks kitas, kaip tik išnaudotojų klesa; tie žmonės, kurie gyvena iš pelno, iš nuosimčių, svetimo triuso vaisiais, nes pelnas tik ir galimas išnaudojant kitą. Juo platesnės minios išnaudojamos, juo didesnis pelnas gyvenantiems iš pelno. Ką gali buržuazija duot darbininkams, kaip jį, zinoma, žada? Jokio gerbuvio negali duoti tas, kas kitų, t. y. darbininkų, triuso vaisiais gyvena.

Darbininkai neprivalo pasitikėti tuomi, ką buržuazija žada; jį, kaip išnaudotojas, nuolatos saldliuoziauja. Darbininkas privalo auklėti savyje supratimą, kad sau gerbuvį galima iškovoti, o ne išmaldauti. Nes laukti, kad kas-nors duotų gerbuvį, tai tik religijinių fanatikų viltis. Buržuazija nuo mūsų gražiojuo nemaldauja, bet ūru atima; kur negal įstatymais, tai spēka: ginklų, policija ar milicija tai padaro. Išnaudotojų tikslu yra ingyti kuodaugiausiai pelno, nežiurint, kad ir per kraują, per lavonus ar per našlių ir našlaičių asaras.

Socialistų tikslas visai kitokis; socialistai nori panaikinti pelną ir pastatyti visuomenės surėdymą ant tokio pamato, kad būtų visi lygiai aprupinti gyvenimo reikmenimis. Buržuazija, kaip laisvamaniškoji, taip ir klerikališkoji sėja tarp darbininkų neapykantą, kad tie nesuiprasti, socialistai skelbia teisybę. J. Jukelis.

S. PŠIBYŠEVSKY.

Varde Laimės

MLICKAS: (pakilęs) Atleiskite, man reikia užteiti valandėlei į redakciją. (Jieško kepurės). Korektūrą truputį pataisyt... (Išėina. Žarskis su Elena valandą tyli).

ZARKIS: Turit ką nors užsirukyt?
ELENA: (paėmus nuo staliuko cigarą paduoda). Meldžiu!

ZARKIS: (užsidega cigarą ir, nerviškai paėmęs stiklą, jį sukina).

ELENA: Ar Steponas bus su ja laimingas?
ZARKIS: Laimingas? Ne! niekadosi!
ELENA: Vienok jinai jį labai myli...

ZARKIS: Tas jam tik taip rodosi. Jį svaičina jos drašus elgimasis, ir begalinis jos gražumas. Aplink ją vyrų būriai suka, ir todėl jam pasirodė, kad jinai savo meilę tik jam palieka; pasirodė, kad jis yra jos išrinktuojas. Prie viso to jinai moka žavėti, sukelti jausmus; jinai daugiau žada, negu kita galėtų duoti, nors atiduotų visą sielą. Kiek papuolė į jos tinklą!.. Aš pažinojau vieną jaunikaitį, kuris del jos tapo... he, he, kaip čia pasakius?.. Bet jums tai nesvarbus dalykas. Jis buvo laimingas ir — keistas dalykas — taipgi buvo jos mylimas... Netikėtai susipažino su ja — nežinau kokiū būdu (užsimąsto). Vienu žodžiu pakanka, kad iš karto apsvaigo. Ji labai juo mi užsiėmė: tai viliojo prie savęs, tai atstumdavo, leisdavo jam nešiot save ant rankų, palydėt iki durų, o paskui, o paskui linktelėdavo galva ir pasakydavo "ačiū"!.. Įsivaizduokite sau, su kokia kvailia fizionomija turėdavo pasitraukti tas, kuris — he, he, he! — tik tereikėjo pažūrėti į to jaunikaitio fizionomiją!.. Jis jos neapkentė iki augščiausio laipsnio, kaip kada jis turėjo pasirizėjus į ją nuzudyti; ir kada jis ją sutikdavo, tai persiprasinėdavo, maldaudavo, atleidimui... Kartą net verkė! Ha, ha, ha! Verkė, kaip kudikis. Bet kas keisčiausia, kad jis dar nenusišovė. (slaptingai nuduodamas pajukimą). Kartą apvogė savo draugą.

ELENA: Apvogė?!
ZARKIS: Geriausias savo draugą... ir vien tik todėl, kad turėt galimybę išvažiuot su ja! Kelionė lėšavo labai brangiai... Dingo ir gėda už prasikaltimą.

ELENA: Jusų?
ZARKIS: Taip, mano. (Pauza.)
ELENA: Ir nėra vilties išgelbėt Steponą?
ZARKIS: Kas bus galima padaryti, aš padarysiu (nusiramings). Del jusų tai padarysiu (jaušmingai). Jūs labai panašų į ją, ir mano pirmą numylėtinę. Taip ji man prisimena... (Kalba tyliu balsu, greitai). Aš nieko negaliu, aš netekau pats sau pagarbos ir nereikalauju jos nei kitių. Prakeikiu žmones, nenoriu daugiau jų nei pažinti. Bet... yra dalykai, prieš kuriuos aš silpstu, širdį man skauda ir, ir... (atsistoja truputį lyg apsvėręs). Padarysiu, kas bus galima. Tikslai, tikslai nieko gero nepavyko padaryti, — nieko! Ką jinai užžavėjo, to ji nepalies. Žmogus amžinai paliks suristas (nervuojis). Nejaugi jūs dar Mlicki mylite? Ar turite tame nors kiek išrokavimo?

ELENA: Ką pagelbėjo jums išrokavimai ir, liudėsis jusų meilėje? Dieve mano! Aš tukstantį kartų kartoju sau: Steponas mane nemylė — myli kitą, tegu pasitraukia, tegu buna laimingas — kalba mano jausmai — neturiu spėkos sulaikyti jį, jeigu jis nemylė mane. O širdis maldauja pagelbos; aš pasirengusi padaryti viską, kad jo nepaleidus. Tegū muša, tegu kojomis spardo, tiklatai pasilieka su manim (griebiasi už galvos). O, Dieve, Dieve! Kas dabar bus? (sau). Kas bus tai bus? (Pauza.)

ELENA: Jūs turit man tame padėti: Padėkite, padėkite. Aš žuvus. Neturiu nei namų, nei tėvų: visas pasaulis nuo manęs atsiskuko. Visam pasauliui matau tiklatai Steponą, vieną tik Steponą!
ZARKIS: (su nusiraminiu). Bet kuom gi aš jums galiu padėti? Ką-gi aš su juo padarysiu? Jinai užkerėjo. Visa jo siela jai atiduota, ir atsi-traukti jis nuo jos negali.

ELENA: Taip, taip, jusų tiesa. Nieko nepadarysi, niekas jo negali išgelbėt — niekas!
ZARKIS: (lyg paimtas baimės). O, kaip baisus gyvenimas! Ir kam gyventi?
ELENA: Ką jūs sakote?
ZARKIS: Nėra laimės mums abiemis, o kad nors trupinėlis jos būtų, be jos gyventi negalima.

ELENA: (užsimąstęs). Negalima... (Pauza.)
ELENA: (blaivai). Ar galite atsivažinti sau žmogaus sielos stovį, kuomet anam mirties nuosprendis likosi perskaitytas?
ZARKIS: Ką? Ką!
ELENA: Mirties nuosprendis!
ZARKIS: Mirties nuosprendis?

ELENA: Aš nesioju su savim mirties nuosprendį. Vakar gavo telegramą. Nuo jos — aš žinau, — kad tai nuo jos. Aš žinau, kad rytoj poryt, už dviejų, trijų dienų ji atvažiuoja... ir paims su savim Steponą... Ir ar žinote, kada aš imu jos ranką ir noriu duoti Steponui, mano ranka pradeda drebėti. Kaip tai kvaila! Juk visviena aš ją turiu atiduoti, o jeigu ir neduočiau, nieks kaip nevirš...

MLICKAS: (jeina užsimąstęs, sėdasi prie

stalo, prisipila sau kavos). Tu, gali eit numigt truputį, juk pavargęs esi?

ZARKIS: Tiesa, aš labai noriu miego.
MLICKAS: Eik į mano kambarį, ir miegok, o paskui atliksime, kas reikia.

ZARKIS: Ar tu neisi gult?
MLICKAS: Ne, aš turiu daug darbo.

ZARKIS: (išeidamas). Pažadinkite mane už valandėlės. Labanakt! (Išėina).

MLICKAS: (žiuri akis nuleidęs, paskui rimtai kalba). Nemanyk apie mane blogai, Elena, atleisk man, jeigu aš tau pasakiau ką nemalonaus...
ELENA: (nusiminus). Aš kaip tik to paties tavęs norėjau prašyti. Aš pamiršau, atleisk man. Taip netikėtai sulaukiau liudnaus padėjimo. Galva man kvaista.

MLICKAS: Nekalbėkiva jau daugiau apie tai; aš pasilieku su tavim ir apie viską užmiršime.

ELENA: Ne, ne! Tarp mūsų viskas pabaigta. Aš dabar žinau, kad tu manęs nemylė, ir niekad nemylėjai. Ne, Steponai, tu esi pilnai liuosas, aš tave nelaikau.

MLICKAS: Bet aš noriu pasilikti! (Sulaikydamas save). Ne, ne, ten nebus man laimės. Aš viską užmiršiu.

ELENA: (su ašaromis). Nekankink manęs, nekankink! Aš nenoriu tavo meilės... Geriausias tu butum mane... ne noriu... ne!

MLICKAS: Neverk Elena, neverk! Viskas bus gerai! Aš dirbsiu, užmiršiu. Tu tokia gera, niekad nieko tu nuo manęs nereikalavai. Gyvensiva kartu. Tu buvai mano. (Užsimąstęs). Teisybę Žarskis kalbėjo?

ELENA: Žarskis?

MLICKAS: Nieko, nieko... gyvensiva kartu.

ELENA: (susijudinus). Ha, ha, ha! Nežudyk manęs, Steponai! Nepalik mane vieną! Nežudyk! (Pulsi glėbin) Šia, šia, žiūrėk mano nuosprendis! — Žiūrėk jos telegramą, ji atvažiuoja (sėdasi ant kedės, ir nerviškai graibo po kišenių). Žiūrėk, šia... šia... (Gniauzo telegramą, paskui paduoda jam, žiurėdama į jį).

MLICKAS: Perplėšia konvertą, perskaito vieną kartą, ir kitą, paskui susinervavęs atsiskuka į langą.

ELENA: (pašokus nuo kedės, žvėrišku žvilgsniu, žiurėdama, užkimusiu balsu). Ką ir ką-gi? ką? ką, rašo!

MLICKAS: Atvažiuoja... (Uždanga pamaži leidžiasi.)

AKTAS ANTRAS.
(Scena ta pati kaip ir pirmame akte. Prie stalo sėdi Žarskis. Ant stalo prieš jį kelias bonkų alaus. Elena pusiau atsigrūžusi į Žarskį žiūri per langą uždangai pasikėlus valandėlę tyli.)

ZARKIS: (kosti, paskui po trumpai pauzai kalba). Keistas apsiereikimas tame kambari. Ruduo... Greitai prasidės lietus, o tai baisu, kada lietus per kiauvas dienas pila, kaip iš viedro, o vėjas po langais kaukia.

ELENA: (taip-pat tebestovi).

ZARKIS: (patylėjęs). Kodėl Steponas taip ilgai nepareina?

ELENA: (tyliai nusijuokusi). Turbut jis greitai nepareis.

ZARKIS: Panelė Agrelli, turbut, rytoj atvažiuoja.

ELENA: Gali but...
ZARKIS: Na, ir ką jūs manote daryti?

ELENA: Aš? (nenoromis juokiasi). Aš? nieko, nieko... lauksiu pakol viskas pasibaigs!.. Aš dabar rami... Aš tik laukiu... O paskui — na! linkiu jiems laimės. Jis ja myli, jinai jį, turbut, taipgi myli; kodėl jai jį nemylėti?..

ZARKIS: (ironiškai juokiasi). Jinai — myli? Ha, ha!.. Jinai nemoka mylėti! Jinai save myli! savo gražumą, savo tuštumą.

ELENA: (šaltai). Jūs to negalite žinoti. Iš to, kad jinai jusų nemylėjo, dar negalima spręsti, kad jinai ir Steponą nemylės. Kodėl-gi, tokiam atsitikime, jai neišeiti už jo? Tiesa, jis neįjymus, ir neturtingas, jinai myli jį, jis ją, ir jis su ja bus laimingas!

ZARKIS: (su karčia ironija). Gali but, jusų mandagume yra daug heroizmo... Taip, taip... mandagume, rodosi, yra heroizmo. Bet padėkime į šalį heroizmą! Mums jo nereikia; tiklatai nors truputį laimės, mažytį trupinėlį laimės! To mums reikia. Bukite atvira. Nežinau, ką aš jums atiduočiau, jeigu jūs kalbėtumėt su manim atvira. Aš netikiu jusų mandagumui; aš jaučiu kaip jusų širdis apsilieja krauju. Aš labai, labai bučiuo dėkingas, daugiau negu jūs laukiat nuo manęs. Jūs taip gyvai priminat man mano pirmą numylėtinę.

ELENA: Nei su vienu nebuvau taip atvira, kaip ypatingai su jums. Jūs parodėt tiek daug užuojautos, ko aš niekad nesitikėjau. Mano mintis visai išsisklaidė. Aš neturiu jėgų vienos minties dvest iki galui... Dabar viskas pasibaigė. Tai... tai baisios paskutinių dienų kančios.

ZARKIS: Jūs turite jį sulaikyt nuo pradžios! Jeigu jūs jį mylite... Jis su ja įpuola į nelaimę ir kančias.

ELENA: (išbalus). Ne!.. ne!.. viskas dingo. Dabar jau galas!

ZARKIS: Padėkite visas savo jėgas delei jo. Jūs jį mylite. Juk jums yra svarbiausiu, kad jis nežuot drauge su tą moteriške.

ELENA: Kokia jam prautis?

(T. b.)

Moterų Skyrius

REFORMOS NEPAGERINS MOTERŲ PADĖJIMO.

Padarytas ištyrimas kaslink moteriškų uždarbių Amerikoje parodė, kad dirbančios ypač didelėse departamentinėse krautuveste moteriškės yra tiesiog "baltomis vergėmis". Vidutiniškai jų darbininkių uždarbis neviršija 6-7 dolerių savaitinės algos. Ir tas tas algas priskaityta prie augstųjų algų. Paprastos algos ištyrimo komisijos nustatomos 4-3 doleriais. Be aiškiniamo aišku, kad iš tokio uždarbio civilizuoto žmogaus pragyvenimas, — nekalbant apie to pragyvenimo brangumą, — tiesiog yra negalimas. Labai teisingai moterų draugijos prirodinėjo, kad toks darbininkių padėjimas atidaro kelia institucijai. Illinois valstijos vice-gubernatorius O'Hara net išdrįso stačiai departamentinių sankrovų savininkams pasakyti, jog jie savo pelną ima iš prostitucijos. Viešoji opinija buvo pilna pasipiktinimo. Daug ir plačiai kalbėta, kad valstijų legislaturos nustatytiančios moterų algos augstumą; net ir beiginčyta už tos algos augstumą laikraštijoje. Tačiau kapitalas visados randa išėjimą. Turtingiausios Chicagoje Marshall & Field firmos viršininkas nurodęs tyrinėjimo komisijai, kad nustatymas moterims minimumo algos pakenktų ne vien pramonininkų interesams, bet neatneštų jokios naudos ir moterims, nes jų vieton vertelgos sąmūšys vyrus, o milijonai moteriškių, neturinčių kam joms duoną pelnyti, atsidursiančios gatvėse, kur turėdamos pasidavinėti, kad gyvastį palaikius.

Ir argumentas pripažanta šventu teisybe, nes kitaip ir negali kapitalizmo sistenoje. Dar turū laiką komisija "veikė", bet buržuazijos laikraštija nutilo ir užmiršo tai, kas pirmą buvo stambiomis raidėmis spausdinama ir stambias sumas laikraščiams pelno atnešė. Gi moteriškės, kuriose buvo pakilus viltis, kad greitai laiku išeinančios iš to savo padėjimo, vedančio jas prapultin, iš savo džiaugsmo išsišlavė ir, atsidusios, vėl pasidavė savo likimui. Tukstantai jų savo jaunystę, laimę, ir gyvenimo džiaugsmus nunešė į lupanarus — kitos laukia "geresnės dienos".

Viešoji opinija nors ir likosi nuslopinta, visgi laiks nuo laiko prabilsta ir meta savo panieką išnaudotojams, stumiantiems visuomenę į tās ligas, kurių pagydymui buržuazija nesuranda pasekmingų vaistų. Išnaudotojai tokieems balsams labai įspūdingi. Rods, jų sąžinė nieko bendra su tuo neturi, bet žmonių "neprielankumas" gana skaudžiai kartais paliečia vertėvicio kišenių. Matomai, kad tas ir buvo priežastis, kad New Yorko stambiųjų firmų savininkai prieš neseniai įvykusioje "Retail Dry Goods Association" narių konferencijoje balsų didžiama išsireiškė už tai, kad reikalinga paremti reikalavimas, idant įstatymais nustatius moteriškių algos augstumą. Tie susivaziavę konferencijon vertėviciai, atstovavę nemenką pramonijos šaką, turinčią savo rankose 125 milijonus kapitalo ir turinčią 250,000 dolerių metinės apyvartos. Tat ir indomu, kad kapitalistai reikalauja nustatyti moteriškėms darbininkėms algos augstumą valstijos įstatymais. Vienu uoliausiųjų tokio įstatymo šalininkų pasirodė minėtoje konferencijoje kapitalistas P. Strauss. Kaip tos konferencijos protokolas, apskelbtas spaudoje, praparodo, tai opozicija buvo gana silpnutė. Mat, Strauss savo argumentais praparodė, jog pakėlus darbininkėms algą, visai nebus nuskrasti vertėviciai-

darbdaviai, nes geriau apmokami darbininkai noriau ir teisingiau dirba. Gi jeigu pasirodytų, kad delei pakėlimo darbininkėms algų firmų pelnas sumazėtų, tai pono Strausso nuomone, bus "doriau" pakelti prekių kainos, negu kad tolesniai laikyties taip žemų moteriškėms mokamų algų, kad jos iš jų negalėdamos pragyventi, jieško sau uždarbio "nedoruose darbuose".

Na, ir daleiskime, kad kapitalizmo atstovai paskatinti tokiu sąžiningumu paties stambaus kapitalisto pono Strausso, padarys plačiai ir gariai išreklamuo-tą reformą: pripažins įstatymiškai moteriškos algos minimum. Buržuazijos spauda tokį įstatymą išgirs ir dieviškiausiu pripažins. Tos spaudos mulkinamoji darbininkų didžiama džiaugsis, kad ponai valdininkai apgynė jas nuo baisaus likimo, kad jau kapitalistas negalės joms už darbą mokėti pigiau, negu įstatymai leidžia. Kas tada? Ar moteriškės-darbininkės padėjimą toji reformą bent kiek pagerina? Svarbesniu negu tas darbininkėms algos pakėlimas yra tai, ką ponas Strauss pasako, kad firmoms pelnas galima bus išlyginti pakėlimu prekių kainos. Kas gi iš to algos pakėlimo, jeigu už tą pačią jektutę bei sioną reikės mokėti tai pačiai darbininkei vietoj 1 — 2 dolerių, 2-3 ar 4 dolerius? Nei paprasčiausios aritmetikos nesimokines žmogus gal išskaitliuoti, kiek naudos liks darbininkėms iš jų pakėtos algos.

Dar charakteringesnis užreikimas yra vieno ty reformatorių pono Norman Hapgood'o, kuris kaipo atkaklus socializmo priešas pasakė, jog butinai reikalinga "liuosvalia" socializuoti (?) visuomenės įstalgas, kad pasekmingai apveikus pasibaistėtiną socializmo plėtojimąsi. Socializacija tasai ponas Hapgood'as vadina net ir įstatymą apie moterų-darbininkių algos augstumą. Ir tasai kapitalizmo piktybių apginėjas mano, kad pagerinus darbininkams algas, galima bus sustabdyti socializmo plėtojimąsi, nesa, dabar perdidelis skurdas darbininkus verčia kovon prieš valdančiąją klesą. Kiek daug išmano ir pažįsta visuomenės santykius tasai kapitalizmo apginėjas, kiek žino jis socializmą jau ir iš pamintetos jo nuomonės kiekvienam šiek-tiek protaujančiam žmogui nesunku suprasti. Gi jeigu jis žino, kad klesų kovos aštrumo priežastis yra darbininkų skurdus gyvenimas, tai juk tas skurdas negali buti pralintas patol, pakol pramonija ir darbo įrankiai bus private kapitalisto nuosavybe. Idant įdėtas pramonijon kapitalas neštu jo savininkui vis didesniu ir didesniu nuosimčium, reikalingus prabangaus kapitalisto gyvenimo lėšų padengimui, kapitalistai juk paliekama liuosavalia kelti prekių kainas ir iš visuomenės darbininkams pakeltą algą su dideliais nuosimčiais atsiimti. Akyvaizdoje to ar galima darbininkui tikėties, kad buržuazijos daromos reformos pralins darbininkui skurdą? Bet begėdiškiausias nesąmones buržuazai drįsta pasakoti, manydami, kad darbo žmonės tiek dar tamsų ir vaikiški, kad jeib tik blizgutį jiems parodysi, tai jie ir liausis šaukė dounos alkanais budami. Gi socializmą plėtoja ne skurdas, bet darbo žmonių švietimasis ir per tai supratimas teisybės: kad kas viską pagamina ir savo darbu visuomenei naudą neša, tas neprivalo iš nenaudėlių rankos išmaldos prašyti. Gi darbininkų švietimasis, nors ir gana norėtų, buržuazija sustabdyti negali, nes šių dienų indūstrija reikalauja iš-

darbininkų daugiau išmanyma, negu raumenų spēkos; ypač moterų darbininkių apšvietimas yra butinu, kitai buržuazija savo pramonės vesty negalėtų. Delto socializmo mokslas, išrišantis darbininkų klausimą plėtojasi ir su kiekvienais metais vis smarkiau, nešdama kapitalizmui neišvengtina pusiimā.

Pakol visuomenės surėdymo tvarka nebus nuversta nuo kapitalizmo pamatų ir nebus pastatyta ant socializmo pamatų, ty, pakol kapitalas bus privati ne asmenų, o ne visos visuomenės kooperatyviška nuosavybe, patol jokios reformos negal pataisyti blogo; lopus suplysusį švarką nauju nepadaro.

Net ir pats minėtasis p. Hapgoodas pasako: "stambios pramonės gali sutikti, kad butų įvykdintas nustatantis algų augstumo įstatymas. Jeigu smulkiosios vertėvystės neišgalės mokėti augstesnių algų, tai joga gali ir išnykti, jų vietas užima stambiosios". Iš visų to p. Hapgoodo išvadžiojimų matoma, kad socialistiškos ideos intaka Amerikoje yra daug platesnė, negu galima apie tai spręsti iš socialistų partijos narių skaičiaus bei iš socialistų kandidatus atiduotų rinkimų dienos balsų. Patįs kapitalistai kaskart tankiau pradeda kalbėti, jog reikalingos reformos, nes kitaip gali buti blogai, ir kad pramonija turi buti sukoncentruota į viena didelį monopolį. Bet reformos negali, kaip sakėm, išgelbėti griuvantį kapitalizmo surėdymą, jos gali nubovinti tulam laiku nesuspriusųjų minių rūstybę, bet negali apsaugoti nuo naudojimo pakol kapitalas bū rankose vienučių, o ne visos visuomenės. Ir kad tas greičiau įvyktų, ypač išnaudojamoms pažėminamoms darbininkėms reikalinga švieties ir tuomių ryti savo intaką į neprotaujančius vyrus, kurie susiraminiu savo nelaimėse jieško bažnyčiose bei stikle alkoholinio nuodo.

Moteriškė, reikalaujanti su lygių teisių, visuomet privalo atminti savo priedermes linku šeimynos ir žmonijos, nes tik pildanti savo priedermes moteriškė yra verta pagarbos, ne ji gamina visuomenę, kuri nedrįs moteriškė skaityti nežmogumi.

TIK PASAKYK.

(Liuosas sekimas pagal G. S. Cryne iš "Gems of Poesy"). Tik pasakyk savo žmonai, kad tu ją myli.

Kaip kad mylėjai daug metu pirmiau.

Kuomet užžavėtas buvai tu jos gražumu:

Ziūrėjai, grožėjais akelėm meilom's...

O ji kaip lakštutė, kaip aniuolė išis meili,

Glaudė priė tavo širdies vis arčiau;

Glostė-tau veidą ir sielą kuteno džiaugsmu,

Ir linksmino tankiai dainelėm's... tyliom's...

Juk tujų dainelių visvien tu užmiršt negali—

Tai buvo gyvenim's... Nors jis jau ir liko toli...

Bet pasakyk savo žmonai, kad tu ją myli!

Tik vėliai į glėbį, taip meiliai priglask ją,

Prispausk prie širdelės, vėl prie savos,

Ir pabučiuoki jos meilų veidelį saldžiai,

Snekėki linksmai apie šį ir apie tą;

Juk draugė ji tavo yr' visados— Priglask dar sykį ir antrą sykį meiliai!..

8, te, H, vi, gi, bu, tai, sai, tar, lai, bul, zys, hng, tu, par, ma, ku, ir, raš, kaip, Pas, žmo, org, pris, ma, sekr, mas, dym, pran, duot, už o, yra, kas, tišk, kunig, cenzi, dzia, gu k, siust, telige, kus, Kan, duoti, Del, Grikš, ir pad, jeigu, gi išo, ciams', Kas, jia 'myli, Kaip kad mylėjai daug metu pirmiau, Kuomet užžavėtas buvai tu jos gražumu: Ziūrėjai, grožėjais akelėm meilom's... O ji kaip lakštutė, kaip aniuolė išis meili, Glaudė priė tavo širdies vis arčiau; Glostė-tau veidą ir sielą kuteno džiaugsmu, Ir linksmino tankiai dainelėm's... tyliom's... Juk tujų dainelių visvien tu užmiršt negali— Tai buvo gyvenim's... Nors jis jau ir liko toli... Bet pasakyk savo žmonai, kad tu ją myli! Tik vėliai į glėbį, taip meiliai priglask ją, Prispausk prie širdelės, vėl prie savos, Ir pabučiuoki jos meilų veidelį saldžiai, Snekėki linksmai apie šį ir apie tą; Juk draugė ji tavo yr' visados— Priglask dar sykį ir antrą sykį meiliai!.. Teisėja, riau sat, tesnj; j užpėcl, sius, aš, Beje, no sveil, vlnias', mečiau, degos bi, taciaus, dar sma, Teisėja, šei žmog, skyti? Kaltina, teisjas r, au dakt

Satyro Užpečkis

PRIE PERKUNISKO PROTESTO. PAAIŠKINIMAS.

Ponas Velnelis "Kovos" N 8, susilaukė "Perkunisko protesto" už Ilgavyžio "melus". Hm... nesuprantu, ar Jakimavičių Juozas pasisamdė sekr. girtą, ar atbulą! Nes jeigu jis būtų skaitęs ne iš atbulos galo, tai jis nebūtų išskaitęs, kad Pasaičio didžiuliams "Telegentams" reikalingi darbininkai prie laišku skaitymo ir nerėpliotų atbulas lyg tas So. Bostono Vėžys! Kitaip būtų supratus, reikalingi darbininkai prie skaitymo ir pagaua korespondentų antrašų. Štai va, duokim sau, kad kaip ir patį Jakimavičių Juozą Pasaičio "supratlyviausias" žmogus — Patersono kantarkų organizatorius, ponas O. taip prispyrė su laiškais už parašymą žinutės, kad net reikėjo sekr. pasisamdyti. Aš gi budamas skurdžium — neturėdamas atliekamų grašių pasisamdyti sekretoriaus, nutariau pranešti per velnelio ofisą ir atiduoti šį praklinų darbą by kam už dyką! Mat, pas "telegentus" yra naujas stilius, t. y., jeigu kas nori parašyti iš jų į socialistišką laikraštį, tai turi nešti pas kunigą apkrikštyt, atspiraus — cenzuruot, jeigu kunigas perleidiu, tai buna all right! Bet jeigu kas išdrįsta parašyti ir pasisųst be kunigo "aprobos", tai teligentai smertelnei per laiškus iškeikia!

Kam reikia paliudijimas išduoti, tai jau čia jusų dalykas. Del manęs visviena, kad ir Griksčiai. Štai, duokim sau, kad ir pačiam ponui Mikui Lainiui, jeigu jau jūs taip esate priešingi išduoti "Taporniams Robotams".

Kaslink persergėjimo Velnelio, kad aš jo-neprigaučia, tai jau čia tuščios baikos, nes Velnelis gudrus ir gerai žino, kad aš esmi ilgom vyžom vyras ir paslysti nepasitaiko, nors ir po bananų kiavalus vaikščiojant. That's all.

Beje, o kaipgi tau Velneli eina? Kaip mufinaisi nuo mr. Moyansing Ave., ar tavo niekas nesuluzo? Pranešk bratku, jeigu turėjai kokį trobelį.

Ilgavyžis.

Tarp Reisy ir Vynmedžių gatvių ant 6-st stryčio pasidariau sau užpečkį, bra, daug platesnį; siūskite, kas tik galite, užpečkį visus Dievo apleistuosius, aš juos priglausiu.

Beje, aciū už rūpestį del mano sveikatos. Esmi sveikas kai velnias. Tik besikraustant pamėčiau vieną vyžą ir galuką uodegos biskį į vinį nusibrozdinau, tačiau manau, kad dabar bus dar smalesnis.

Jusų Velnelis.

LOGIKA.

Teisėjas kaltinamas:—Užmušė žmogų ir ką ant to turi parašyti? Kaltinamas:—Idant ponas teisėjas manytų, jog tuomet buvau daktaru.

POLEMIKA IR KRITIKA

AR VISKAS GERAI KAS NAUJO?

Negalėdamas sutikti su kai kuriais LSS. VIII-to suvažiavimo nutarimais, kuriuos referendumui priėmus, turėsimas pildyt, negaliu nepasakyti to, kas, mano nuomone, suvažiavimo nutarimuose yra nenaudingo ir blėdingo pačiai S-gai.

Suvažiavimas nutarė pakeisti budą rinkimui Centro sekretoriaus, Redakcijos, Literatūros ir Pild. Kom., t. y. į paminėtas įstaigas darbininkus rinkti ne visą S-gą per visuotiną savo balsavimą-referendumą, bet suvažiavimais. Tiesa, suv. renkant gal kiek ir susitaupintų laiko, kurį tenka sugaišti renkant referendumu. Bet tas anaipol nepriduoda jokios pirmenybės, rinkimui per suvažiavimus, nes tiek laiko, kad išrinkti sau viršininkus, mūsų kuopos turi. Vien tik del paminėtos priežasties atimti iš kuopų rinkimą S-gos viršininkų, o pavesti tą suvažiavimams, būtų neišmintinga ir net blėdinga S-gai. Renkant referendumu, išsirenka ypatingai daugia tinkančios organizacijos didžiuliai, kas visai priešingai gali išeiti — kuomet rinkti suvažiavimais; suvažiavimai gali praveisti tokias ypatus į viršininkus, kurios del kokiu-nors priežastį gali pasirodyti S-gos didžiuliai netinkančiomis ir iš to gali nukentėti S-ga. Beto, S-gai renkant viršininkus referendumu visados buna apkalbama kandidatų tinkamumas ton ar kiton įstaigon per kuopų susirinkimus, o jei reikalas, tai ir per organą. Nei pusės to neišgalės padaryti suvažiavimais. Taipgi neturime užmiršti, jog kartais suvažiavimas gali susidėti iš delegatų, negalinciu arba netinkanciu užėmimui S-gos viršininkų vietos. Ir tuomet kas reikėtų daryt? Prisiecių delegatams sėdėti ir siuntinėti telegramas-uzklusimus ypatus, galincioms užimti S-gos viršininkų vietos, arba pavesti rinkimą Sąjungos viršininkų S-gos viršininkams. Ne, draugai, tokį VIII-to suvažiavimo sumanymą negalima pavadinti sąmoningu! VIII-to suvažiavimo protokole pasakya, buk suvažiavimai galėsia paduoti bent kokį dalyką S-gos referendumui. Apie kokius suvažiavimus ten kalbama: busiančius ar esamus? Jei esancius, tai jų (suvažiavimų) visokie sumanymai-nutarimai ir be to eina per S-gos referendumą.

Suvažiavimas nutarė, kad busiamasis Pild. Komitetas turėtų tiesą paduoti iniciatyvą referendumui reikale susaūkimo S-gos nepaprasto suvažiavimo.

Hm... tas, berods, nieko blogo; tik kasžin kodėl suvažiavimas, kuris teikė suteikti P. K. tuomi privilegiją duoti įnešimus referendumui be keno-nors paremimo, kuopų įnešimus pripažino nelegaliskais, be parėmimo 10-ties kuopų? Rodos, juk iki šiol delci kuopų įnešimų jokių kliuciu neturėjome, tad kam-gi ta tokia reforma? Dar Suvažiavimas atrado reikalingu turėti kas du metu reguliariškus S-gos suvažiavimus. Kam mums reikalingi, draugai, reguliariški suvažiavimai? Argi mes negalime suvažiuoti tada, kada pasirodo reikalas? Gi nutarus turėti reguliariškus suvažiavimus, tuomet ar bus kas veikti, ar ne, o suvažiavimai turės įvykti. Aš bent jokios naudos nematau iš reguliariškų suvažiavimų, išskiriant bandymą sekti su brendusias kitų tautų socialistų organizacijais.

Iš VIII-to S-gos suvažiavimo protokolo matyt, kad suvažiavimu neturėta kas veikti, jei tokius nevykusius sumanymus kalbė. Beje, suvažiavime tarta ir balsuota net ir tokie dalykai, negal buti demokratiška.

kurie jau buvo išristi ir nubalsuoti per visuotiną S-gos referendumą. P. Balsys.

AR BUS GERIAU.

LSS. VIII-tas suvažiavimas nutarė, kad: "Prie LSS. negali prigulėt pavieniai tose teritorikios naudos nei LSS., nei gi a-Mano mintis yra, kad tas jokios naudos nei LSS. nei gi a-bėlnai socializmui neatneš. Vien tik galima bus susilaukti didesnio skaičiaus išbraukimo iš LSS.

Nesa, šiandien dar mūsų kuopose netaip visi supranta demokratijos principus, kaip juos atvaizdina ir prisilaiko labiau susipratę socialistai. Dar daugelis yra tokių, kad jam rodyk faktą juo paties ranka rašyta, o jis tau užsimerkęs prieš viską šauks "kad čion nieko nėra!" Norint nėra čion man mažiausio reikalo išdėstyt tuos visus atsitikimus, deie kokios priežastis palikau ir aš pavieniu nariu, nors kuopa gyvavo, bet pasakys kas, kad tai tam tikslui yra trečiųjų teismas. Taip yra, bet kaip jie pažįsta tas tiesas, kuriom pasiremdami jie teis vieną ar antrą? Be to, dar pas mus yra LSS.), kad didesnė pusė, tai jau ir teisybė, o kas toj pusėj stovi — tai negalvoj...

Mano supratimu, trečiųjų teismas turi pirma tarp savęs susitiktink visi, ir tik tada išnešt verdiktą, o ne didesnė pusė. To šiandien pas mus nėra, mes neturim to nė konstitucijoje. Ir kol mes visko gerai nesutvarkom, tol negalim nė tokių įstatymų priimti.

Zodis ir apie LSS. komitetus. Kol dar yra laikas, kod LSS. naujoji konstitucija dar nepriimta, galima žodelis išarti.

Kokį mes darbą nedirbtume, kokį komitetas nedirbtų, vis tik bile vienas kurioj pusėj viršaus, tai jau ir viskas. Padėkim P. K. žiurėk jų tarimus 2 už, 1 prieš, bet darbas atliktas. Dar pusė bėdos butų, kad tas vienas nesipriešintų, bet kada jis pasipriešina, lygsvarą padaro vienas iš tų dviejų, o vienas (bent taip atrodo) vykdo tarimą gyvenimam. Tuo pačiu laikui mūsų peikiami kapitalistai turi išsidirbę tiesas, kur svarbesniuose klausimuose reikalauja pilno visų komiteto narių susitaikymo, o kur dalyvauja net keli šimtai, reikalauja dviejų trečdalių, kad galėtų gyvenimam vykdyti savo tarimą. Tad kur demokratiškiau. Pius Kaušius.

Red. prierasas. Drg. P. Kaušius teisybė sako linkui musikių trečiųjų teismų nuosprenđių bei komitetų tarimų, bet tuomi neišaiškina, kodėl negali prie kuopos prigulėti ypata, kuri su kuopos "demokratiškumu" nesutinka, pati demokratiškumą pripažindama. Jeigu didžiulia kuopos narių ką-nors taria peržengiant demokratiškumo principus, kiekviens kuopos mažumos narių turi teisę tai viešai per organą nurodyti. Jei bus didžiulios klaida, mažumai sąjunga pritaris ir tuomi tai mažumai suteiks didžiulios spēkų. Bet tokie nariai, kuire butinai stengiasi pervesti savo nuomone, o negalėdami tai atsiekti meta kuopą ir nenori jau niekad daugiau bendrai veikti, — atnešant daug labo tiems, kurie mažiausiu su demokratizmu apsi-pažinę — tai aiškiai pasirodo "nedemokratiškais", bet aristokratiškais. Didžiulios valiai vis-gi reikia pasiduoti, neziurint kad ta valia ir mūsų užmačioms tuotarpu priešinga, nes, kaip sakėm, kuopa nieko tokio kas tvarką, o tos tvarkos organizacijoje nepažįsta. Kaltina administraciją už tuos dalykus, su kuriais redakcija turi reikalą. Jeigu redakcija neskelbė išmetimo ko-nors iš kuopos, tai matonyčia jinai organą bei organizaciją daugiau dabojo, negu kuopos narių norą.

PAAIŠKINIMAS.

"Kovos" num. 7 patilpo P. Simanavičiaus atsisaūkimo laiškas į 40-tą kuopą, kur jis, Simanavičius, teisinasi nepardavojęs jokių, paimtų iš S. V. Bakanapsko tikietų, 40-tos kuopos surengtai vakarienei.

Nematydamas jokio reikalo polemizuoti su Simanavičium per "Kovą" ir užimti veltui "Kovos" špaltas kokiems nors privatiškiems kivirčams, aš pranešiau P. Simanavičiui, kad 40 kp. susirinkimai atsibuna antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio, 2 val. popietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Manau, kad Simanavičius, gyvendamas tame pačiame mieste, galės atmint bent kada kuopos susirinkimai atsibuna ir atsilankęs, pasakys kaip ir kur tie tikietai išdundėjo iš jo kišenias.

Čia turiu pridurt p. Simanavičiui, kad aš reikalauju ne \$12 pinigais, bet tik sugrąžinimo tu pačių 12 po \$1 tikietų, kuriuos Simanavičius paėmė išpardavimui. Ne mano ir ne 40-tos kuopos dalykas, ką Simanavičius su tais tikietais p darė, pametė ar išpardavė. Bakanauskas paskui Simanavičių prašant pas mane, ir saugojo kam jis tuos tikietus pardavė, bet užtenka to, kad aš turiu liudininkus, kurie girdėjo Simanavičių prašant pas mane mane skaitliuojant jam tikietus. Neparduotus aš turiu sugrąžinti kuopai, delto ir reikalauju.

S. V. Bakanauskas.

VIĘŠAS PAPEIKIMAS.

LSS. 218 kp. savo susirinkime vasario 7 d. nutarė išnešti viešą paeikimą "Kovos" administracijai už netalpinimą kuopos prakalbų paskelbimų ir tt.

Štai 10 d. birželio 1915 m. likosi prašalintas iš kuopos J. Kunickis (10 d. birželio 1915 m. nieks negalėjo nieką padaryt, nes to laiko dar nebuvo. R.) ir buvo rašyta "Kovon", bet apie tai "Kova" užtylėjo. (Tai redakcijos dalykas, o ne administracijos. R.)

Buvo pasiūsta organan pagarsinimą kuopos surengtų 15 d. lapkričio 1914 metų prakalbų, bet pagarsinimas kaip ugnij sudegė, (o gal pervėlai buvo prisijūstas ir delto netilpo. R.)

Sausio 17 d. 1915 m. buvo iš kuopos prašalintas Juozas Juraška už Sąjungai negeistinus darbus, ir pagarsinimo nesulaukiam pasirodant organe. (Redakcija jo neturi. R.)

Viso to delci nutarėm duoti viešą papeikimą administracijai už nedabojimą tvarkos.

Prie to reikia pridurti, kad organas sulaukomas be kuopos paliepimo draugams, kurie atėję į susirinkimą užsipuolą finansų sekretorių, kad sulauko užsimokėjusiam organą, o tas nėra kaltas.

Butų geistina, kad geriau prižiurėtumėte adresus, kad nereikėtų kas savaitė rašinėti.

K. Karpavičius, org. J. Salamonas, sekret. J. Andriejauskas, fin. sekr. A. Karpavičius, izdin.

Nuo Administracijos. Jokiam kaupti vieta "Kovojo", administracijos skryjuje, kaip ve: kuopų susirinkimai ir prakalbos nėra atsakya, jeigu prisuincia su laiku ir ant vieno lakšto popieros parašo aiškiai dalyką. Bet jeigu pranešimas ateina pervėlai ir ant to paties popieros lakšto surašyta ir adresu mai-knygas ir knygy orderis ir "pranešimai per "Kovą", tai netik 218 kuopos nebuvo talpinta, bet nei vienos nebus talpinama. Liudna, kada žmonės daro tvarką, o tos tvarkos organizacijoje nepažįsta. Kaltina administraciją už tuos dalykus, su kuriais redakcija turi reikalą. Jeigu redakcija neskelbė išmetimo ko-nors iš kuopos, tai matonyčia jinai organą bei organizaciją daugiau dabojo, negu kuopos narių norą.

Korespondencijos.

WEST LYNN, MASS.

Vasario 13 atsibuvo LSS. 61 kp. koncertas Nors minėta kuopa jau ne kartą rengė panašius vakauus, bet šis buvo puikiausias. Aktoriai buvo kviesti iš aplinkinių miestelių. LSS. 60 kp. So. Bostono aktoriai lošė "Kurčias Zentas". Užganėdino publiką. Brightono socialistai perstatė keletą juokingų vaizdelių: "Prigautas Kapitonas", "Kaimietis Mieste", "Velnias ne Ponas" ir "Teismas už Paršą". Brightoniečiai atsakančiai išsilavinę. M. Bolis iš Lawrence sumlošė du monologu: "Tai bent Socialistas" ir "Girtuoklis su Lempa". M. Bolis taip puikiai atvaizdina girtuoklį, kad tikrai regis tai ne lošimas, bet teisybė. F. Ramanauskas iš So. Bostono sulošė monologą "Klebonas". (Tai dar pirmas kunigo monologas buvo lošiamas pas mus.) Sakė eiles maži vaikai: O. Višniauskiutė iš S. Bostono, P. Znotas iš Roxbury, Izab. Sidikiutė iš Peabody ir vieinė Latauskiutė. Verta paminėjimo Latauskiutė, nors ji yra tik 5 metų, bet jau kelintą kartą dalyvauja scenoj ir atlieka gerai. Taipgi I. Sidikiutė gerai išlavinta deklamacijoje. Jos ir balsas puikus-garsus. Garbė tėvams už gražų vaikų auginimą.

Publikos buvo pilna svetainė. Pelno irgi kuopai liko. Inžanga buvo 15c ir 10. Dauguma sakė: Toks vakaras vertas \$1.00. Reikėtų ir toliau kuopai nesnaust, nes publika labai gerai užjaucia. Lipčius.

MAHANAY CITY, PA.

Mahanojaus LSS. 46 kuopa parengė margą vakarėlį. Sulošė vieno veiksmo komediją "Kurčias Zentas". Veikalą sulošė vidutiniškai. Tamošiaus rolėje — Petras Baniulis, jo dukletė Elena, — Paulina Baniulienė, Simanas, jų tarnas — Juozas Jeskevičius, Kazys, jaunikaitis — Jonas Vitkunas, Daržinskas — V. Rutkauskas. Deklamacijos ir dainos irgi nusisekė: "Vyrai į eilę sustokim" ir "Pasakyk mano mylimas krašte" sudainavo P. Baniulis. Pasikalbėjimas "Dėdės su Povilu" ir "Mikio su Tėvu". — A. Pašu—čius ir V. V. Kurtinitis atliko gerai. Pasikalbėjimas "Rožytės su Motina" (Rožytės rolėje — C. Lukšaičiūtė, Motinos rolėje — P. Baniulienė), atliko gerai. Monologas "Grinorius ir Amerikonas" ir monologas "Klebonas", — A. Pasukevičius ir V. Kurtinitis puikiai atliko A. Pašu—us. Tairiama aciū tiems, kurie darbuojasi del visuomenės labo. Labai butų puiku, kad tankiaus parngtų tokius vakarus.

Publika užsilaukė ramiai. Pelnas paskirtas L. S. Fondan.

Nežymutė.

BROOKLYN, N. Y.

Vasario 16 d. komitetai rinkimo aukų autonomijos fondan surengė Tautiškame name prakalbas. Dr. J. Šliupas apipasakojęs dabartinį vargingą Lietuvos padėjimą, pradėjo aiškint dabartinės Europos karės priežastis, ir kokios turės but pasėkmės. Musų broliai socialistai — sako Šliupas — aiškina, buk karės priežastis yra kapitalistiškoji sistema. Bet aš su tuomi negaliu visiškai sutikti, man rodo, kad svarbiausi šios karės priežastis yra tautų klausimas. Antras akstienas, tai darbininkų judėjimas, ypač pastaraisiais metais visose Europos viešpatystėse, tasai judėjimas išaugo į milžinišką spēką, kuri pasirodė labai pavojinga valdžioms ir bažnyčiai, todėl valdžios ir bažnyčia ir surengė tą karę, kad išžudžius taji veiklų elementą — darbininkus. Trečia priežas-

tis, tai militarizmo išaugimas, ypač Vokietijoje, kultura mokslas, dailė išliko augščiaiu viso pasaulio aciū tam, vokiečiai pradėjo manyti, kad jie yra lyg kokie viršžmogiai, kad jie už visą pasaulį drutesni, pas juos yra noras visą pasaulį užkariauti, todėl jie ir išaugino militarizmą, kad pasiekus pageidaujimą tikslą. Toks valdžios troškimas ir privedė prie tos baisios karės. O juk toks troškimas yra ir pas rusus, ir pas francuzus, anglus ir taip toliau. Šliupas kapitalistišką sistemą išteisina, o žinoma, kad visos valdžios kapitalistiškame surėdyme yra išreiškėjos ir ginėjos viešpataujančios kapitalistiškos klesos interesų. Betgi Šliupas apie tai nei žodžio neužsimena, mat jam rupi dar, kad toji kapitalistiška tvarka pasilaikytų.

Apie karės pasekmes Šliupas turi tokią perspektyvą: visai baltai žmonių rasei, grėšia išnykimo pavojus, antra, Europos žemlapis žymiai persimainys: Austrija gal visai neliks ant žemlapijo ir trečia, darbininkų buvis žymiai pegerės. Iširo, kad Šliupas ir karę užgria.

Toliau kalbėjo apie gavimą Lietuvai autonomijos. Labai išgyrė Basanavičių, Malinauskį ir Yčą už įteikimą carui prašymo, kad duotų Lietuvai autonomiją.

"Musų socialistai šaukia — sako Šliupas, — kad tik per revoliuciją galima iškovoti Lietuvai autonomiją. Pamislykite, ar tai galimas daiktas, kad Lietuva iš 5 milijonų gyventojų gautų iškovoti nuo tokios galingos rusų tautos, kuri susideda iš 160 milijonų gyventojų, autonomiją? Kurgi mūsų amotos, kurgi laivai, kurgi mūsų spēka, kad galėtume kovoti... Čia Šliupas stačiai meluoja į akis, nes jis žino, kad socialistai ir neskelbia, kad jie vieni kovos, nes tai butų buržuazijos kova, bet jie sako, kad tik visas proletariatas Lietuvos, Rusijos ir kitų tautų sukilęs iskovoja tautoms laisvę, kurią trempia caro valdžia.

Šliupas labai pyksta ant "Klelvio", "Laisvės" ir "Kovos", kam tie laikraščiai iš jo sumanymų tyčiojasi, sako, Šliupas jau 100 dolerių turi, o dar vis nenupirko autonomijos. Aš gi —sako Šliupas — duosiu jiems tukstantų, tegul tik jie iskovoja laisvę Lietuvai. Čia jau Šliupas pradėjo smarkiai supykęs socialistus kolioti; išvadino raudonomis davatkomis, baikštuo-liais, tautos neprieteliais, "sabotaznikais" ir šiaip jau visokių blogų norų žmonėmis.

Pagalios labai apgailestavo, kad dvi savo idejas negalėjo joku budu gyvenimam įvesti: pirma, tai pastatyti bažnyčią ant artimo meilės principo, ir antra, kad negalėjo savotiško kokio tai socializmo įvykdyti! "Butų gal pavykę — sako Šliupas — jei nebutų šis metais iš Europos privaziavę visokių mokintų ir nemokintų piemenų, kurie ir sumynė mano prakilnias idejas į purvus". Matyt, nekokių tų idėjų buta, jei "piemenis" į purvus sumynė. Antgalo agitavo už Autonomijos Fondą.

Antras kalbėjo vietinis "kalbėtojas" Vinikaitis. Jo profesijos aš nežinau, vieni jį vadina chemiku, kiti inžinierium. Tasai žmogelis tuojaus pasisakė, kad Šliupas viską išpasakojė ir jam neliko ne vienos minties galvoje. Teisybė pasakė, gaila, kad nenuėjo nuo estrados.

Buvo daleisti ir klausimai, bet tik klausimai, o ne diskusijos, pora klausimų paduota. Aukų nuo karės nukentėjusiems surinkta 13 dol. su centais, autonomijai 5 dol. su centais. Žmonių buvo apie 500. Užsilaukė gerai, tik antgalo dauguma reikalavo, kad butų atidarytos diskusijos. Bet pirmininkas, nežiurint to, uždarė susirinkimą.

Jupiteris.

Sajungos Reikalai.

PILD. KOM. TARIMAS 10.

Inėsu, kad visuotinam nubalsavimui būtų leidžiami tik sekanti aštuntojo suvažiavimo protokolo paragrafai:

4 Sesijos: 7 paragrafas — Administraciją reformuoti; 13 par. — Prie "Kovos" antrą redaktorių samdyti; 14 par. — Redaktorių rinkti-samdys LSS. suvažiavimui; a) Tarp suvažiavimų rūpinis užpildyti jų vietas P. K. ir Liter. Kom.

5 Sesija: 4 par. — Kuopų tvėrimosi klausime; 5 par. — Narių prigūlėjimo klausimas.

6 Sesija: — Rezoliucija prieš karę.

7 Sesija: — Pradedant 2 punktu tarimo ir iki pabaigai sesijos.

8 Sesija: — 3, 5 ir 6 paragrafai.

Sutinku, kad visi tie paragrafai būtų leidžiami visuotinam nubalsavimui, kuriuos drg. J. Šukys suminėjo. Nuo savęs inėsu, kad būtų leidžiami visuotinam nubalsavimui dar ir sekanti paragrafai:

Sesija 5: par. 4: — sekantis punktas: Jeigu tame atsirastų (suprantama kuopoj) kokie nesmagumai, tai tą turėtų ištirti S-gos Pildantysis Komitetas.

Sesija 8: par. 3: — Kad busimasis Pild. Kom. turėtų tiesą paduoti iniciatyvą referendumui.

J. S. Pruselaitis.

Man rodos, kad paragr. 7, apie administracijos reformavimą būtų bereikalo leisti referendumu, delto, kad jau tas yra nutarta P. K. ir jau yra praktikuojama, o antra, kas gi norės balsuoti prieš reformas-pagerinimą savo įstaigos, taip-pat ir 14 paragr., kur pasakyta, kad redaktorių rinksi-samdys suvažiavimui, ir galbuti bereikalo leisti referendumu, nes jei aš neklystu, tai jau tokis pat referendumas dabar yra paleistas. (tą geriau žino drg. sekretorius). O už visus kitus paragrafus, paminėtus drgg. J. Šukio ir J. S. Pruselaitis balsuotu, tik darau išėmimą sesijos 7, c) kur yra pasakyta: "suvažiavimas renka Literaturos Komitetą, Pildantįjį Komitetą, Centro Sekretorių ir Redaktorių". O apie administratorių nėra nieko paminėta, todėl mano nuomone reiktų butinai ten paminėti ir administratorių.

J. P. Raulinaitis.

Sulig augščiau tilpstančio P. K. Tarimo, visi pažymėti VIII suvažiavimo nutarimai eis narių nubalsavimui, kaip referendumas I 1915 m.

Diskusijom šio klausimo organe vieta atdara iki kovo 30 d. 1915 m.

Pažymėtas drg. Raulinaitis dalykai nėra praktikuojami. 1) Nėra nutarimo, kad redaktorių rinksi suvažiavimas; 2) Adm. samdys P. Kom. (Žr. I pat. ir ref. II, "Kovos" No. 7 š. m.), taigi link jo suvažiavimas neturėjo nieko kalbėti.

Kritikams nurodymas: — Suvažiavimo protokolas tilpo "Kovos" No. 1, 2 ir 3 š. m.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

Sąjunga turi savo pianą, kuris dabar randasi drg. Stasiulevičiaus privatiškam kambaryje. Nusikrausčius gi į naują vietą — neturiu kur jį padėti. Ką su juom turio daryti? Parduoti neapsiimu, nes jis yra mažos vertės, o kaipto gramozdas — gana didelis. Atsakomybės jokios už pianą neimu. Draugiškai,

"Kovos" adm. V. Jakštys.

Pavesti administratoriaus nuožiurai. Tegul parduos taip, kaip išras geriau.

J. Šukys, J. S. Pruselaitis, J. P. Raulinaitis.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

PILD. KOM. TARIMAS 11.

Sulyg Jūsų nutarimo aš už-

klausiau drg. P. Sinkaus ar jis apsiims vesti "Kovos" administracijos knygas ir gavau nuo jo sekantį atsakymą:

"Laiko delei "yes", apsiimu, tik už tą pačią algą, kurią sekretoriui gelbėdamas gavau — ne. Darbo kupinos "akys" ir už darbą norima gauti šiokis-tokis atlyginimas, neužsiganėdinant tuom, kad kaip tik prastam pragyvenimui šiaip taip pakaktų.

"Iš savo pusės, kaip kad įstatymai reikalauja, nestatau algos augštumo. Lai apskaitliavę nusprendžiama, kas algos klausimą spres".

Tad draugai Pild. Kom. nariai malonės greitai pasakyti, kiek turi knygvedis gauti algos, arba, jeigu ne, tai kas turi jam algą paskirti.

Laukdamas greičiausia galimo atsakymo, liekuosi

Su draugiškais linkėjimais

J. Stasiulevičius, LSS. Sekr.

Kaip matoma, drg. P. Sinkus, remdamasis koku ten senu įstatymu, kurio aš neatsimenu, nesako už kiek apsiima dirbti kaip knygvedys. Ką gi mes, P. Komitetas, nuošaliai budami, galime iki smulkmenų žinoti, kiek ten to darbo, kad pastovią algą skirti?

Zinome, kad drg. J. Stasiulevičius už sekretoriaus ir knygvedžio darbą \$15 į savaitę imdavo. Teisyybė, kad darbo pasidaugino, bet sekretoriatas bus atskirai, knygvedys tik "Kovos" biznio knygas ves.

Inėsu, kad drg. J. Stasiulevičius, centro sekretorius, kaipo žinantis tuos dalykus žmogus ir ten pat ant vietos esantis, podraug su administratorium ir knygvedžiu laikinai sutartų knygvedžiui algą.

J. Šukys, J. S. Pruselaitis.

Sutinku, ir dar priduriu, kad šitokiam atvejy jį galėtų padėti spręsti ir redaktoriai.

J. P. Raulinaitis.

Pasitarę, knygvedžiui algą nusprendėme \$14.00 į savaitę. Darbas — 9 val. į dieną ir atsakomybė už jį.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

Kuomet knygą Moteris ir Socializmas pradėjau statyti iš naujo, tai ką turio daryti su toms electro-plates, kurios buvo atlietos pirmiau? Parduodant kaipto metalą, gausime apie \$5.00 už visas.

Draugiškai, "Kovos" adm.

V. Jakštys.

Inėsu, kad parduoti už tiek, kiek bus galima gauti kaip už metalą.

J. Šukys, J. P. Pruselaitis.

Mano nuomone, reiktų prisipažinti pačiam, arba išrasti, kas padarė Sąjungai tokią "geradėjystę" su knyga Moteris ir Socializmas ir jam reiktų dovanti-primesti — minėtas electro-plates. Ak, \$400.00, tai ne \$5.00 verta, tai netik sarmata, bet ir nuodėmė tokią blėdį Sąjungai padaryti.

J. P. Raulinaitis.

R. IR K. Š. K. PIRM. TARIMAS I.

Sutinkam, kad būtų paskirta drg. B. iš R. ir K. Š. Kom. izdo 100 kronų delei sugaržini-mo užsienio biurui padarytos skolos.

R. ir K. Š. Kom. Pirm.

Adolf. Zolynas, Sekr. A. A. Levickas, Izd. J. Ramanauskas.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

UŽKLAUSIMAS ADMINISTRACIJAI.

Mes, nariai 41 kuopos LSS. nutarėme užklausti Pildomojo Komiteto ar tokių ypatų, kurios žino ir supranta sekančius dalykus:

1) Kaip tai atsitiko su knyga Moteris ir Socializmas, kad pasidaro utrota ant \$400.00? Mes neužsiganėdinam administrato-

riaus atsakymu, būk visi šventi redagavo. Mes reikalaujam aiškesnių žinių, o ypatingai suradimo kaltininko.

2) Ar "Kovos" administratorius buvo įgaliotas paduoti rankpinigius \$150.00 už presą? Pagal mūsų nuomonę jis turėjo but paskirtas apjieškoti, kurioj kompanijoj randasi mums tinkamesnis ir pigesnis presas?

3) Ar privalo administratorius mokėti drg. Vidikui kelionės lėšas, važiuojant ant sodo su Stankum?

Siuos klausimus reikalaujam patalpinti "Kovoje".

Pius Petrauskas, Org. J. P. Marcinkevičius, Fin. rašt. V. J. Shverekis, Kas. V. Pėstininkas, Prot. rašt. B. J. Adomavičia.

Pagal 41 kp. reikalavimą, kiek aš žinau, tiek ir paaiškinu.

1) Mot. ir Soc. pradėjo statyti 1909 m. ir pagal Pild. K. nutarimą, sustačius kiek-nors tuojaus atliejo klišes. Darbas, delei stokos pinigų, tęsėsi iki 1913 m.: 1913 m. užbaigus knygą statyti ir peržiūrėjus paskutines korektas, pasirodė jog labai daug zecerisčių ir šiaip (praleistas tekstas, etc.) klaidų padaryta. Buvo manoma, ištaisyti klišes, bet pasirodė, kad daugiau atsieis, nei kad išnauro statyti. Kas yra kaltininkas, tai sunku ir pasakyti. Reiktų kaltinti ir visus to laikotarpio administratorius ir korektorius, kurių buvo gana daug, gal kas mėnu naujas.

2) Link "K." adm. pirkimo preso žiurėkite P. K. Tarimą No. 30, "Kovos" nr. 46-1913 m.

3) P. K. savo tarimu 14, "Kovos" nr. 28 p. m. pripažino minimą bylą S-gos byla ir todėl ir lėšos reikia apmokėti. Aš tiek link to dalyko galiu paaiškinti.

J. Stasiulevičius.

PROTESTAS PRIEŠ STASIULEVIČIAUS ĮNEŠIMĄ.

Mes nariai 41 kuopos LSS. protestuojame prieš drg. Stasiulevičiaus įnešimą, kurį vienbalsiai priėmė Pildantysis Komitetas. Įnešimas yra: "Pakeisti mėnesines apyskaitas: vieton garsinti "Kovoje" kiekvieną įplauką atskirai, — kas mėnuo talpinti "Trial Balance ir Statement of Business". Musų nuomone, kad kiekvienas narys LSS. nori smulkmeniškai žinoti Sąjungos finansinį stovį, nors tas truputį sunkiau. Neišduodant atskaitų ištais, išrodytų suvis kunigiškai; panašu būtų papil-jinems atskaitoms, kurios yra nepageidaujamos. Laiko užteks ir vietos bus gana. "Kovą" padidinus ir viskas bus gerai.

Mes nutarėme, kad šis protestas pilnoje prasmėje tilptų "Kovoje".

Pius Petrauskas, Org. J. P. Marcinkevičius, Fin. rašt. V. J. Shverekis, Kas. V. Pėstininkas, Prot. rašt. B. J. Adomavičia.

LSS. SEKR. ATSAKYMAS.

182 kuopai:—1) Jeigu į kuopą įstoja narys, kuris jau yra užsiprenumeravęs "Kovą", tai įstodamas gali nemokėti jokių mokesčių. Kp. sekr. praneša S-gos sekr., jog įstojes jau yra "Kovos" skaitytoju. Tuokart S-gos sekr. už prenumeratą įmokėtus pinigus priskaitys prieš sėnarinių ir praneš kp. sekretoriui iki kol tokio nario į S-gą užmokėta.

2) Iki šiol, kaipo pilni nariai, moka lygius mokesčius ir vyrai ir moteris.

3) S-gos narių mokesštis nėra tai mokesštis už "Kovą". Mokesštis yra tai nario duoklė organizacijai. Jeigu organizacija leidžiam laikraštį savo nariams siunčia veltui — tai toks organizacijos nutarimas. Kitos soc. ir kitos organizacijos jokio savo laikraščio neleidžia, arba,

kad ir leidžia, tai nariai turi prenumeruoti, o mokesštis vistiek moka. Tai yra narių priderystė. Jeigu organizacija ką-nors veikia, jai reikalingi ir mokesčiai. Todėl atsitikime, kad narys nori kitą laikraštį, vieton "Kovos", jisai moka ne prenumeratą už tą laikraštį, bet sėnarines mokesštis, iškalno už metus. Gi iš kalno užsimokėti reikalaujama todėl, kad už kito laikraščio prenumeratą reikia taipgi iškalno užmokėti. Skirtumas kainos nieko nedaro \$1 arba \$2. "Kova" prenumeratoriams irgi tik \$2 prekiooja, bet už tai prenumeratoriai nėra organizacijos nariai.

Manau, kad draugams dabar bus aišku. Atsakau per "Kovą" kaip draugai butinai reikalavote.

LSS. Sekr. J. Stasiulevičius.

LSS. SEKRETORIAUS KNYGŲ IR ARCHIVO PERŽIURĖJIMO KOMISIJOS PRANEŠIMAS.

10 d. vasario turėjom susirinkimą LSS. sekretoriaus ofise ir peržiūrėjom kaip 1914 m. archyvą, taip ir nuo senesnių laikų, pradedant 1905 metais. Visi dokumentai, pradedant nuo viršminėtų metų yra sutvarkyti ir išskirstyti pagal kategorijas, kas prie kokio klausimo priklauso. Tie dokumentai yra supakuoti ir užlaikomi atsakančioje tvarkoj.

Tarp mažesnės svarbos dokumentų, kurių nėra reikalo čionai minėti, randasi visi svarbūs dokumentai, kaip tai: visos referendumų ir nominacijų blankos, LSS. Rev. ir Kank. Šelp. Kom. kvitos, LSS. statistikos dokumentai, LSS. kuopų raportai, etc.

Reikia paminėti, jog tarp senesnio laiko dokumentų, randasi pora pundelių ir nesutvarkytų, kurių vienas dar neseniai drg. J. Juškelio LSS. sekretoriui priduos.

LSS. 1914 m. archivas, kuris buvo musų pareiža peržiurėti, radome jį pagirtinoj tvarkoj sutvarkytą.

Visi dokumentai yra sugrupuoti pagal jų įtalpos klausimus, susiuti į vieną daiktą, sunumeruoti ir įrašyti į tam tikrą knygą (žurnalą). Iš viso tokių dokumentų randasi 107. Priegtam, visi referendumai, Veik. Kom. tarimai, taip-pat yra sutvarkyti ir užlaikomi pavizdingai.

LSS. nariai surašyti ant tam tikrų kortų, kur užrašoma nario vardas, pavardė, adresas ir mėnesinės mokesštis. Tos kortos yra sudėtos alfabetiškoj tvarkoj. Narių Sąjunga turi 3521. Aplikacijos yra tvarkomos po numeriais ir sudėtos geroj tvarkoj po šimtą kiekviename daikte.

Išmestų narių kortos taipgi nėra sunaikinamos, bet sudėtos į išmestų narių skrybių.

LSS. kuopų narių mokesčių blankos taipgi turi savo vietą LSS. sekretoriaus archive.

Komisija:

V. Rudaitis, R. Merkis, S. Reikauskas.

DELEI LSS. X RAJONO RENGIMO REFERATŲ MARŠRUTO.

LSS. 112 kp. laikytame susirinkime buvo skaitytas laišką nuo draugės M. Dundulienės iš Westville, Ill., kur draugai X rajono kvietė mus prisidėt prie rengiamo referatų maršruto. Visapusiškai apsarvę vienbalsiai nutarėm neprisidėt prie X rajono maršruto del šitos priezasties, kad per daug didelės išlygos: po \$3.00 į dieną skaitytojai referatų, mums atrodo, kad draugai, gaudami tokias išlygas, nedirba iš pasišventimo del socializmo labo, ale vien tik del pelno.

Org. A. Švenčionas, Sekr. K. Bielskis.

LSS. 56 KUOPOS ĮNEŠIMAS LSS. XI RAJONUI.

Mieli Draugai:— Mes, laikydami savo susirinkimą vasario 14 d. nutarėmė paduoti įnešimą LSS. XI rajonui, kad surengtų prakalbų maršrutą XI-to rajono kuopoms.

Su pagarba, LSS. 56 kp. sekretorius S. A. Markus.

729 Willow St. Youngstown, O.

Dar aš norėčiau tart apie musų pačių bėgančius reikalus. Mieli Draugai! Ant kiek aš žinau, kad XI-tas rajonas visai yra apmiręs veikime. Pažvelgus į 1914 m. XI rajono veikimą, tai pasirodo, kad mes tik vieną maršrutą esame surengę J. Perkuoni. Kodėl taip? — Tai musų pačių tame dalyke nerangumas ir nesusi-klausimas yra. Aš dorėčiau nors nuo šių metų suvienyt savo spēkas ir veikt išvieno suvienytomis spēkomis, o bus mums tada linksma metų gale matyt savo atskaitą iš savo veikimo.

Prie to, aš dar pridursiu: Ar negalėtumėm mes visi sąjungiečiai nors po vieną naują narį per metus pirašyti prie Sąjungos? Gale metų mes matytume ir iš to savo menkučio darbo puikius rezultatus. Tas mums yra gana lengva atlikt. Tik pamėginkim.

Su draugiškumu, LSS. 56 kp. sekret. Stasys A. Markus.

APSISAUGOKITE LSS. KUOPOS.

Neįsileiskite į savo tarpą M. Yvošką, kris pastaruoju laiku buvo nariu LSS. 45 kp. Passaic, N. J. Po M. Yvoškės padėgimui iš Passaic'o atsivėrė visa eilė gana negražiųjų pasakaičių apie minėtą ypatą.

Todėl užsitikėjimo tam elementui duoti negalima. LSS. 45 kp. komitetas: Organ. P. Gilius, Sus. sekret. P. Danskevičius, Izdin. O. Danskevičiūtė.

AR GALI KAS PAAIŠKINTI?

Peržiūrėjus XI rajono archyvą patėmėjau, kad svarbiausi dokumentai nesiranda; rajono konferencijų protokolai dingio, kas žino apie juos meldžiu paaiškinti. Svarbiausiu tų dokumentų, tai protokolas speciališko XI rajono suvažiavimo gegužės mėn. 1914 metu. Argi senieje veikėjai buvo kalti tiems nesutikimams ir skilimui LSS. 116 kp. Kad net ir protokolus nugaišino?

XI raj. rašt. L. Danta.

ATSKAITA LIETUVOS ŠELPIMO FONDO FINANSŲ SEKRETORIAUS NUO 1 D. SAUSIO 1915 IKI 1 D. VASARIO 1915.

Iplaukos: Sausio 1 d. 1915 buvo \$1294.14 Dr-tė Šv. Petro ir Povilo ir 29 kp. SLA. Westville, Ill. aukavo ..... 25.00 LSS. 133 kp. Norwood, Mass. aukavo \$5, diskusijose suaukuota \$3, Tarpautiškos Komisijos surengtame teatre \$10, viso ..... 18.00 LSS. 14 kp. Baltimore, Md. nuo prakalbų ..... 10.40 Per Philipovich, Racine, Wis. nuo prakalbų ..... 15.14 LSS. 26 kp., Westville, Ill., nuo maskinio baliiaus 13.13 LSS. 5 kp., New Britain, Conn. .... 2.00 LSS. 156 kp. Clinton, Wis., nuo prakalbų ..... 25.65 Racine Lietuvių Mokslo Klubas, Racine, Wis. nuo šeimyniško vakarėlio .... 8.50 Per "Kovos" redakciją 12.21 Nuo Lafayette, Colo. lietuvių ..... 7.00 Per J. Vaškevičių, Pittston, Pa. surinkta laike VII rajono LSS. koncerto \$6.80, liko nuo 7 kp. LSS. prakalbų \$1.47, viso ..... 8.27 Nuo Rumford, Me. lietu-

vių ..... 10.60 Nuo New Haven, Conn. progresivio jaunimo .... 4.80 V. Zabita krikštynose, iš Sag Harbor, N. Y. .... 3.70 SLA. 181 kp., Jarome, Pa aukavo susirinkime ..... 9.43 SLA. 35 kp., Wilkes Barre, Pa., aukavo ..... 10.00 D. L. K. Keistučio Dr-tė, Wilkes Barre, Pa, aukavo 10.00 Nuo Wilkes Barre, Pa., lietuvių ..... 7.22 Nuo LSS. 60 kp. aukų rinkėjų ..... 10.00 Nuo LSS. 90 kp. koncerto surinktos aukos, Rhone, Pa. 5.10 Nuo Passaic, N. J. lietuvių ..... 3.75 Dr-stė Lietuvos Dukterų, Newark, N. J., aukavo .. 50.00 Per aukų rinkimo komitetą, Rumford, Me. .... 66.25 K. V. Ziurinskas, Norwood, Mass., už stampas 10.00 Per T. Ilguną, Roslyn, Wash., D. L. K. Dr-stė Vytauto \$5, SLA. 219 kp. \$5, Roslyn, Wash., lietuviai \$13. Ecle Elum lietuviai \$13.35 viso ..... 36.35 Nuo LSS. 204 kp. prakalbų, Kewanee, Ill. .... 20.65 G. Nevedomskis, West Lynn, Mass., už stampas 25.00 M. K. Bolis, Lawrence, Mass., už stampas ..... 10.00 Per M. Chesną, Brighton, Mass. nuo tulo advokato nepažymėta pavardė) .... 2.00 Nuo SLA. 102 kp., Her-rin, Ill. ir vietos lietuvių 12.25 Per P. A. Yeškinkas, Worcester, Mass., (nepažymėta nuo ko aukos) .... 110.00 Per A. A. Večkys, nuo LSS. 64 kp., Lawrence, Mass. .... 16.40 Per J. Grigalavičių nuo A. Stanis krikštynų, Cherry, Ill. .... 6.25 Nuo SLA. 243 kp. Coal-gate, Okla. .... 5.00 Nuo Coalgate, Okla. liet. 6.00 Draugystė Lietuvos Ukė-sų, Springfield, Ill., aukavo 10.00 Nuo Dr-tės Šv. K. K. Lietuvos prakalbų, Tuckahoe, N. Y.; 12.40, Dr-tė Sv. K. K. Lietuvos aukavo \$10, viso ..... 22.20 B. Varašius, Chicago, Ill., aukavo ..... 5.05 SLA. 85 kp. Edwardsville, Pa., aukavo ..... \$5.00 Per J. Grigalausky, Cher-ry, Ill. nuo visuomeniško baliiaus 77.05, LSS. 128 kp. aukavo \$10.00, Šv. Juozapo Dr-tė aukavo \$10, pas J. Mi-lių krikštynose surinkta \$4.55, viso ..... 101.60 Per K. Jonaitį, Newark, N. J., J. J. Kaskiaučius \$50, J. Papartis \$5, K. Svir-trinskis \$5, nuo vietos lietuvių ir nuo progresiviškų draugijų fėrų \$240, viso 300.00 Per P. Baranauską, Scran-ton, Pa., nuo V. Stelmoko su p-je Ona Spudžiute vestuvių ..... 7.25 Palangos Juzės Dr-tė, Newark, N. J. aukavo .. 100.00 D. L. K. K. Dr-tė Virden, Ill., lietuviai \$20.85, viso 30.85 Nuo LSS. 177 kp. vaka-ro, St. Charles, Ill. .... 27.00 Nuo Susivienijimo R. K. prakalbų, Gardner, Mass., \$4.40, nuo Gardner lietuvių per aukų rinkimo komitetą \$45.60, viso .. 50.00 Per J. J. Agurkis nuo Tauton, Mass, lietuvių 10.00 Per J. Rimba nuo Spring-field, Ill., lietuvių ..... 13.00 Nuo Sunų Lietuvos Did-vyrių ir Šv. Petro ir Povilo draugysčių, Spring Valley, Ill., susirinkime ..... 6.00 Per S. Jasilionis nuo Binghamton, N. Y. liet. 7.00 Nuo Herrin, Ill., lietuvių ir svetimtaučių ..... 6.10 Per K. Matulioką ir K. Petrauską, Buckler, Ill. .. 14.00 D. L. K. Vytauto Dr-tė, Newark, N. J. aukavo 25.00 Per F. Taraško, Des Moi-

10.60
Conn. 4.80
ose, iš 3.70
ne, Pa 9.43
s Bar- 10.00
Dr-tė, ... 10.00
kavo 10.00
e, Pa., ... 7.22
aukų 10.00
ncerto 10.00
ne, Pa. 5.10
J. lietu- 3.75
ukteru, ... 50.00
komite- 66.25
as, Nor- 10.00
mpas 10.00
Roslyn, ... 10.00
stė Vy- 5.00
kp. \$5.
iai \$13.
\$13.35
..... 36.35
prakal- 20.65
West 25.00
mpas 25.00
wrence, ... 10.00
righton, ... 10.00
dvokato 2.00
) 2.00
p., Her- 12.25
etuvių 12.25
ikinskas. 110.00
(nepažy- 110.00
ys, nuo 16.40
awrence, ... 16.40
i nuo A. 6.25
Cherry, ... 5.00
p. Coal- 5.00
kla. liet. 6.6
us Ukė- 10.00
aukavo 10.00
K. Lie- ..... 128 kp.
uckahoe. ..... \$10, vi-
\$10, vi- 22.20
ago, Ill. 5.05
ardsville. \$5.00
ky, Cher ..... 128 kp.
omeniško 101.60
sūrinkta ..... Newark
iškiacius ..... K. Svi-
tos lietu- ..... gresiviškų
, viso 300.00
ę, Scran- ..... Stelmoko
ziute ves- 7.25
Dr-tė, ... avo 10.00
ē Virden, ... Virden,
Virden, ... 35, viso 30.00
kp. vaka- 27.00
no R. K. ..... er, Mass.
er lietu- ..... rinkimo
..... 50.00
rkis nuo ..... etuvių 10.00
ao Spring- 13.00
uvos Did- ..... ir Povilo
g Valley, ... 6.00
onis nuo ..... Y. liet.
l., lietuvių 6.00
oką ir K. 14.00
to Dr-tė, ... aukavo 25.00
Des Moi-

nes, Iowa, krikštynų pokilyj 7.25
Per S. Gaidelį, Waterbury, Conn., nuo krikštynų pokilio 1.25
J. Balchunas, Baltimore, Md. (nepažymėta, ar aukapja ar surinko) 5.50
Per A. Klingą, Montello, Mass., nuo vestuvių pokilio 8.99
M. Rodavičia, Philadelphia, Pa., už stampos 10.00
S. P. Shonas, Scranton, Pa., už stampos 10.00
Per V. Andrulevičių, Wilkes Barre, Pa. 5.35
Nuo Major J. J. Kelley, So. Boston, Mass. 2.00
Per M. A. Balčiūną nuo North Packing & Provision Co., So. Boston, Mass. 10.00
Per V. Andrulevičių, Wilkes Barre, Pa. (nepažymėta, kaip aukos surinkta) 10.15
Per G. Girdauskas, Denver, Colo. (nepaž. kaip aukos surinktos) 23.45
Nuo N. Spaicio, Elizabeth, N. J., už stampos 30.00
K. Beliauskas, 71 kp., LSS. Cambridge, Mass., už stampos 10.00
Liet. Sunų Dr-tė, Cambridge, Mass., aukavo 100.00
Liet. Sunų Dr-tė, Cambridge, Mass., už stampos 10.00
H. C. Crosby, So. Boston, Mass. 1.00
V. J. White, Dorchester, Mass. 1.00
Dr-tė Tėvynės Myl. No. 1, Chicago, Ill., (Town of Lake) 50.00
Nuo K. Ginciausko vestuvių, Waltham, Mass. 11.16
Nuo D. Petrausko vestuvių, Cleveland, Ohio 5.70
Nuo Jaunų Vyrų Lietuvių Draugiško ir Pašalpos Klubo draugiško vakarėlio, Chicago, Ill. 6.00
Viso šį mėnesį iplaukė \$1,713.26
Viso labo \$3,007.40
Išlaidos:
Už išmainymą privatiškų vekų 75c
Vasario 1 d. lieka pas L. Š. F. izdininką K. Šidlauską \$3,006.65
Staminas
L. Š. F. izdininkas priėmė 40,000 stampų, vertės \$2,000.00.
Išduota 6,900 stampų vertės \$345.00. Lieka 33,100 stampų vertės \$1,655.00. "Laisvės" redakcijoje randaši 10590 stampų, vertės \$529.50. Viso randaši L. Š. F. Fonde 43,690 stampų \$2,184.50
Vasario 1 d. 1915, L. Š. F. turtas \$5,191.15.
L. Š. F. finansų sekretorius Tadas Dundulis.
Westville, Ill.
Igaliojimai išduoti iki 1 d. vasario 1915 m. sekanti.
D. Pilka, 6 igaliojimai, Jersey City, N. J.
F. Visbaras, J. Grigaliauskis, M. Kisieliūsis, Cherry, Ill.
S. Kirslis, P. Budrunas, J. Rudis, J. Antulionis, V. Bingelis, N. Peleckaitė, A. Petrušaitė, A. Višniauskaitė, W. Bridgewater, Mass.
M. Urba, M. Ragauskas, A. Jankauskas, P. Treinaitis, Easton, Pa.
C. Shilling ir J. Kazlauskas, Des Moines, Iowa.
D. Petrauskas, J. Pliorpa, Cleveland, Ohio.
J. Gediminas, A. Januškevičius, T. Petkunaitė, M. Bubrauskaitė, Schenectady, N. Y.
D. Bulauka, A. Žilinskas, A. Rameika, M. Mulokaitė, J. Juodelis, K. Kulbiūtė, J. Skebauskas, G. Pušiniūtė, M. Stacionas, V. Soblinskiūtė, A. Bučionas ir Kiaulėnas, Lawrence, Mass.
J. W. Kasparavičius 2 igaliojimai, Wilkes Barre, Pa.
K. Vaičiulis, A. Gečias, J. Buonas, Rumford, Me.
V. Petraitis 3 igaliojimai, Kewancee, Ill.
D. Berukštis, V. Subaciūtė, Matonis, J. Rinkunas, J. Viršickas, So. Bethlehem, Pa.
J. Ploplis, J. Rimutis, Springfield, Ohio.

A. Zalatorius 3 igaliojimai, Melrose Park, Ill.
N. Winkšnaitis, N. Maksvitis, A. Liutkus, A. Plevokas, P. Kaselis, W. Sinkevičius, A. Bačiulis, S. Čiaupa, Montello, Mass.
P. Svirnelis, J. Stočkus, J. Nevirduckas, Stoughton, Mass.
J. Stepanavičius, J. Čebanauskas, M. Trumpaitis, A. M. Metelionis, Collinsville, Ill.
A. Zubkus 2 igaliojimai, Manchester, N. H.
Stasis Zaleskas, J. Nevidomskis, K. Sirbikas, O. Žvingiliūtė, M. Krakauskiūtė, L. Pukinskiūtė, West Lynn, Mass.
K. Demeikis, Cicero, Ill.
J. Demeikis, Cicero, Ill.
J. Usnevich, W. Žvingila, Bristol, Conn.
J. A. Kaminskas, J. Klikunas, O. J. Šimoliuniūtė, P. Tvarijoniūtė, J. Mikeliūnis, J. Dzegulskiūtė, O. F. Šimoliuniūtė, B. Stubbidas, Binghamton, N. Y.
E. M. Skerstoniūtė, B. Kontrimas, Julia Lauktis, S. Boston, Mass.
K. Mitkus, K. Lukšis, J. Vaita, A. Šatas, Norwood, Mass.
P. Pekaraitis, J. Ivonaitis, J. Pilkauskas, B. Černauskas, J. Kasputis, A. Bekorius, K. Andrikius, J. Galvanauskas, J. Masas, J. Lutkevičius, J. Mačionis, Gardner, Mass.
J. Skibirdis, P. Ketvirčius, J. P. Raulinaitis, Spurga, M. Balčiūnas, So. Boston, Mass.
P. Jonubka, A. Ukelis, J. A. Genaitis, S. Omaha, Neb.
K. Chesunas, So. Bend, Wash.
K. Jakimavičius 2 igaliojimai, Waterbury, Conn.
J. Krolius 3 igaliojimai, Chester, Pa.
K. Lukšinas, K. Mitkus, K. Žurinskas, Norwood, Mass.
M. K. Bolys 2 igaliojimai, Lawrence, Mass.
P. Baibuziūtė, J. Dovidaitis, Repečkis, L. Mičiulionis, S. Garšviūtė, J. Janušonis, M. Bepirščiūtė, J. Kazlauskas, A. Dambrauskaitė, A. Baranauskaitė, M. Oleikiūtė, B. Jakubonis, J. Baniulis, M. A. Liberis, Brooklyn, N. Y.
J. Grybas, T. Lisajus, J. Pilvinis, New York City.
K. Lipskis, B. Radziavičius, S. Skrydūtis, K. Radzevičius, J. Stadulis, A. Šidlauskas, Great Neck, N. Y.
S. Liutkus, V. Senkus, R. Barauskas, B. Burkauskas, Bronislova Bočkaiūtė, Agota Pranskienė, Elizabeth, N. J.
L. Lastauskas, Y. Bertulis, Roaylton, Ill.
M. Rodavičia, Philadelphia, Pa.
J. Viskoška, J. Matuza, V. Daunoravičius, Trenton, N. J.
S. Narkis, T. Beleckis, J. Balčaitis, M. Stalmokas, J. Rumbutis, J. Chapas, P. Sadula, Racine, Wis.
M. Dusevičia, Worcester, Mass.
Angliški atsišaukimai.
K. Žukauskiūtė 3 atsišaukimai, Schenectady, N. Y.
V. Petraitis 3 ats., Kewancee, Ill.
W. Dubendris 2 atsišaukimai, Montello, Mass.
V. Wasiliauskas 3 atsišaukimai, W. Lynn, Mass.
J. Usnevich 3 ats., Bristol, Ct.
J. Wiskanta 1 ats., Rumford, Me.
W. Damashevich 5 ats., St. Louis, Mo.
N. J. Meškus 3 ats., Worcester, Mass.
M. Krakauskiūtė 1 ats., West Lynn, Mass.
Žvingiliūtė 1 ats. W. Lynn, Mass.
P. Berukštis 2 ats., So. Bethlehem, Pa.
J. Viskoška 3 ats. Trenton, N. J.
J. Krolis 5 ats., Chester, Pa.
V. A. Zaperiackas 5 ats., Brooklyn, N. Y.
K. Žukauskiūtė 5 ats., Schenectady, N. Y.
K. Chesunas 5 ats., Bend, Wash.

F. Petrašius 5 ats., Elizabeth, N. J.
M. Rodavičia 1 ats., Philadelphia, Pa.
L. Lastauskas 2 ats., Roaylton, Ill.
J. J. Kuršas 6 ats., Lawrence, Mass.
A. Savage 2 ats., Providence, R. I.
S. Narki 2 ats., Racine, Wis.
J. W. Kasparavičius 6 ats., Wilkes Barre, Pa.
Kurių vardai augščiau telpa, visiems išduoti igaliojimai ir angliški atsišaukimai su palūdimu vietinių L. S. F. centru, draugijų bei kuopų.
L. S. F. finansų sekretorius Tadas Dundulis.
X RAJONO REFERATU MARS-RUTAS, KURI ATLIKS DRG. M. DUNDULIENE.
Bus šiose vietose:
Kovo 9 d. — Georgetown, Ill.
Kovo 10 d. — Westville, Ill.
Kovo 12 d. — Cherry, Ill.
Kovo 13 d. — Kewancee, Ill.
Kovo 14 d. — De Kalb, Ill.
Kovo 16 d. — Livingston, Ill.
Kovo 17 d. — Maryville, Ill.
Kovo 18 d. — Collinsville, Ill.
Kovo 19 d. — E. St. Louis, Ill.
Kovo 20 d. — St. Louis, Mo.
Kovo 21 d. — Herrin, Ill.
Kovo 22 d. — Johnston City, Ill.
Kovo 23 d. — Benton, Ill.
Kovo 24 d. — Dorrisville, Ill.
Todėl vietiniai ir apelinėkės lietuviai ateikite ant šių paskaitų, ypatingai moteris arba merginos, nes čia bus daug kalbama ir apie moterų reikalus, moterų politinį klausimą.
X Raj. Agit. Kom.
REDAKCIJOS ATSAKYMAL.
Korespondentams. Delei kraustymosi susitrukdžius vienam "Kovos" numeriui pasidarė kitiems reikalams gana mažai vietos, delto daugybė korespondencijų atidėta kitam numeriui.
J. Rukštalai. Su aukomis nieka bandra redaktorius neturi. Siuntėt Kankinių Šelpimo Komiteto izdininkui, jis ir pagarsijo, iš kur aukų ir kiek jų gavo. Aukautųjų vardų litanijas kartu su kitų patalpinsime.
Nuo Administracijos
Draugai! — Iš priežasties kėlimosi nauja vieta "Kovos" N 9 neisėjo. Todėl mes manome atsiųgti su skaitytėjais išleisdami papildintą "Kovos" num. gegužinį mėnesį, kaip Gegužinį ir Jubilėjinį numerį 10 metų "Kovos" gyvenimo.
Jaigu kam per šį laiką buvo neatsakyta ant klausimo, ar kas neįpildyta — malonėsite ateikti, nes tai kraustymosi kliūtis mums nedaleido.
Naujų vietų pradžia pasirodo daug parenkesnė iš visų atžvilgių. Dabar tik diena už dienos laukiamo preso, kurį jieskome drauge su P. Kom. nariu drg. Suku.
Kuopoms. Kurių susirinkimų pranešimai negalėjo tilpti 9 "Kovos" num., kaip ve: 41, nors gavome du ir tuos pačius pranešimus, bet kuomet 9 num. neisėjo, — likosi be vertės.
Jau buvome prašę draugų, kad, jeigu kas turi "Kovos" numerį, kurių mums truko, teiktųsi prisųsti. Daug reikalingų numerių gavome. Ačiū. Bet dar trūksta šių:
1913 metų: 7, 23, 26, 28 ir 41.
1910 metų trūksta tik 48 num.
Jeigu kurie draugai turite viršminėtų numerius "Kovos", malonėkite prisųsti, už ką iškalno tariame širdingą ačiū.
AUKOS POLITIŠKIEMS KANKINIAMS
151 kp. iš New Kensington, Pa. 1.20
26 kp. iš Westville, Ill. 3.75
Viso \$4.95
AUKOS NAMO FONDUI.
49 kuopa iš Hartford, onn. \$5.00
Mums labai linksmas, kad 49 kp. už vis labiausiai rupinasi Sąjungos reikalais, nes gi pirmutinė suprato reikalingiausio Sąjungai dalyko vertę.
Garbė už tai 49 kuopos draugams. Lai buna jusų žingsnis pasėkmingas ir atkreipia kitų kuopų domą.
"Kovos" Administracija.
KOMPLIMENTAI "KOVOS" SPAUSTUVEL
Gerbiamoji "Kovos" Adm. Teiksitės priimti širdingą ačiū už greitą, gražų ir pigų padarymą spaudos darbų.
Man teko daug steliuoti visokių ir visokioms draugystėms ir kuopoms spaudoje darbus. Bandžiau visur ir visokiame spaustuve, bet nei viena spaustuve negali susilygtinti su "Kovos" spaustuve. Taip greitai, gražiai ir pigiai padaryti spaudo darbus.
Stebėtis reikia iš taip greitai atlikto darbo, gal "Kovos" spaustuve ir nakti dirba. Kur tik aš bušij, visados visom draugystėms patarsiu

Ką tik išėjo iš spaudos
Vieno veiksmo labai juokinga komedija
"KNYPKIS"
Tą komediją galima atlošti bile kokioj sve-tainėj. Komedija yra kiekvienam suprantama ir mažai iškaščių reikalauja atlošimui. Kaina 10 c.
Reikalaudami adresuokite:
"KOVA"
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

KOVOTOJU GIESMES
Antra laida. Knygeleį telpa daugybė gražių eilių ir deklamacijų. Kiekvienas vaikas ar mergina privalo tą knygeleį turėti. Kaina tik 15 c.
Reikalaukite tuojau.
"KOVA"
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

TRIMITAS
Dainos Su Notoms
Gali dainuoti chorai ir skambinti ant piano. Didelė knyga su daugeliu puikių dainų. Apdaryta kaštuoja \$1.00. Neapdaryta 75 c.
Reikalaudami adresuokite:
"KOVA"
229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

PAJIESKOJIMAI.
Pajieskau pusbrolių Kazimiero ir Povilo ir pusseserės Emilijos — Gudų, Ukmergės pav., Kupiškio paprap. ir volosties Kuosėnų sodžiaus. Gyveno Cleveland, Ohio, o dabar nežinau kur. Turiu svarbų reikalą; gavau laiška nuo jų brolių iš karės lauko. Malonėkite atsiųskti arba kiti, kas pranešti šiuo adresu:
Petras Gura,
1027 8th St., Waukegan, Ill.

AUTOMATIŠKA YLA
Visiems naudinga Yla už \$1.00, kuri siuva kaip mašina. Gailma siuti viską, kas tik papuola į rankas: plėškes, čėverykus, čėverykus guminius padus, maišus iš sto, rlausių audinių, karpetus, arkliaus gones ir tt.
Pinigus reikia prisųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.
M. M. DOVIDAITIS
501 So. Heald & B. sts.
WILMINGTON, DEL.
F. A. D. RICHTER & Co.
74-80 Washington St., New York, N. Y.

Lietuviai Temykite
Vienintėlė Lietuviška krautuvė, kuri užlaiko geriausią tavorą del vyrų: skrybėles, marškinius ir visokius mažuosius. Mes duodame savo kostiumeriams dovaną — kišeninį veidrodelį. Kurie atvažiuos iš kitų dalių miesto, už stitrikuzas mės atlyginsime.
(21-15)
Leon Dovgin
1229 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

ZIRA
Plain-End
CIGARETTES
10 for 5 Cents
Piningų Kuponai Žėdnam Bakse
Visi ZIRA Kuponai turi buti susortuoti norint gauti piningus ar dovanas
Tai Cigaretai ka jums patiks
Padaryti kad patiketu Lietuviu šoniui
Pabandyk vieną ir daugiau nerūšy kitu cigarety
Pardavinėja visose krautuvėse
P. LORILLARD COMPANY
New York City

Iš Philadelphijos.

DAUGIAU POLICIJOS. DAUGIAU PIKTADARYSIŲ.

Philadelphijos policijos direktorius Porteris padavė miesto tarybai savo reikalavimą samdyti daugiau policijos, nors ir dabar tos policijos raitos ir pėsčios, atviros ir slaptos, tuktankiai veikia, tačiau Porteris motyvuoja savo reikalavimą tuomi, kad vagystės taip baisiai plėtojasi, jog tik trauktyje sausio mėnesio jų užnotuota 1144, nuostolių padarė ant 120,000 dolerių. Matosi, kad tie vaagiai neišplėšė didelių sumų, vien apiplėšė šiek tiek pasiturinčius kitus žmones. Juokingiausia priežastis tų piktadarysių Porteris paduoda, kad nuo 1912 metų iki 1915 metų miestas pasididino 20,017 naujais namais, gi policijos padauginimas nėjo proporcingai su tuo namų besidauginimu, delto, jo nuomone, nėra kam apginti tuos namus nuo plėšikų.

Ponas Porteris užmiršta, kad nemažiau 20 tukstančių namų stovi tuščiai ir jų dabot nereikia nuo plėšikų, negut nuo bedarbių, kad negyventų, neturėdami iš ko užmokėti randą. Taipgi taisai ponas nežino priežasties, kodėl plėšimai dauginasi. Juk jaigu mieste randasi apie 4 šimtai tukstančių bedarbių, neturintčių duonos, jiems jų gyvastis nemažiau, negu pačiam Porteriui bei kitam kapitalistui, yra brangi. Kad jį gelbėjus nuo bado mirties daugelis ir daro užpuolimus ant tų žmonių, kurių policija visvien, kad jos ir trigubai bus daugiau, negins, jina vien daboja kapitalistų privatinę nuosavybę.

Policijos padauginimas padaugina ir mokesčius, kuriuos žmonės tur mokėti, kad palankius tą kapitalizmo niekšiškausią sistemą, virstančią bjauriausia anarchija.

Dr. STANKAUS SANATORIA TUŠCIA.

Vasario 22 d. "The North American" reporteris paskelbė tame laikraštyje savo straipsnį apie "karę tarp daktarų". Žinomasai Dr. Ignatas Stankus suarestavos Medical Clinic'os manazerių ir daktarus su pagalba tulos moteriškės, kuri ėmu si vaistus iš Klinikos ir paskui nunešus išegzaminuoti pas dr. Stankų, apskundė Kliniką, nes vaistuose buvę nuodai. Stankus patarė tai moteriškai Francis Mullen (lietuvi) suareštuoti J. Grinių, kaltinant jį už egzaminavimą ligonių ir sutaisinimą negerų vaistų.

Teisme prieš teisėją Sulzberger delto atsibuvo smagi "Daktariškų įstaigų kova". Stankus atakavo Kliniką, Kliniką padarė kontrataką ant Stankus ir tasai nabagas ar tik neatsidurs visai keblime padėjime. Antgalo Stankus pradėjo verkėti, kad atsiradus Klinikai, jo Sanatorija, kuri pirma visados buvo pilna ligonių, pasiliko visiškai tuščia, nes nieks nesilanko pas jį gydyties, nes laikraščiuose girdi jo konkurentai paskelbė, "jog aš užmušiau savo operacijoms moterį". Kliniką delto jis kelis kartus jau bandė areštuoti, bet ir dabar jam nevyko, nes pasirodė, kad Grinius yra tik perkalbėtoju, o už vaistus ir gydymą atsako diplomuotasis daktaras J. Russell.

NUKENTĖJUSIEMS NUO KARĖS ŠELPIMO REIKALAI.

Philadelphijos Lietuviškų Draugysčių susirinkimas, laikytas Laisvės Klubo svetainėje, 943 So. 2nd St., Philadelphia, Pa., vasario 26 d. 1915 m. Susirinkimą atidarė J. Gudis, kuris likosi išrinktas ir to susirinkimo vedėju. Sekretorium išrinkta A. F. Peletskas. Apkalbėjus reikalingumą per-

organizuoti aukų rinkimo nukentėjusiems nuo karės šelpti komitetą, likosi išrinktas naujas komitetas iš šių ypatų:

Stasys Šimkus, pirmininkas; Jurgis Lukoševičius, sekretorius; Ona Nenuvienė, vice-pirmininkė; Sabas Mankus, išdėninkas; finansų sekretorius V. Vitkus; izdo globėjai: Vladas Verzevičia ir A. Baranauskienė; kolekoriai: Ant. Zuikis, A. F. Peletskas, V. Rugelis, J. Stasiulevičius, V. Vitkus ir M. Rudavičius.

Tame pat susirinkime aukų surinkta per J. Stasiulevičių \$3.45. Aukavusių vardai: Stasys Šimkus \$1.00, J. Gudis \$1.25, J. Stasiulevičius 35c, Vl. Verzevičia 25c, Vin. Rugelis 30c, A. Didzeriekis 50c, J. B. Smelstorius 50c. Viso \$3.15. Smulkių aukų 30c. Sykiu \$3.45.

A. F. Peletskas.

DELEI PAAIŠKINIMO.

Vasario 19 d. 1915 m. tilpo straipsnis "Kovoje", kuriame neteisingai užsiūpolo ir šmeizžia mane, buk aš ne krikščioniškai pasielgęs, kaslink palaidojime a. a. J. Zukausko. Visas Straipsnis yra pilnas neapykantos mano asmens, nes kitaip redakcija neįstytus dalyko reikaly netalpinų panašiu korespondencijū. Ar a. a. Zukauskas buvo geras katalikas, to nežinau, šaukės kunigo ir du sykiu buvo neklausdamas jokios velykinių kortelės, nes mes to niekadodos nedarom. Aš seserį a. a. nekeikiau, tiktai bariaus už girtuoklystę, kadangi velionio priežastis mirties buvo alkoholis, nes visas Frontas apie tai šneka, seseris atėjusios skundėsi, kad neturi iš ko palaidoti, o ant šermenų bačkas alaus nusipirko (manding kožno kun. priedermė yra pabarti už tokį elgimąsi). "Kova" rašo, kad be 20 dol. nepriėmiau į bažnyčią. Ne teisybė, — priėmiau į bažnyčią už 3 dol., buvo atlaikytos gėduolos, šv. Mišios, net knygelę išdaviau su parapijos antspauda, kad pakolektuotų palaidoti velionį. Taigi aš visai nematau, kuom aš čionai prasikaltau, kad "Kova" mane prieš visuomenę taip apibjaurina ir neteisingai su purvais apdrėbė, manding kožnas turi jausmus, o ypač, jeigu jį neteisingai bjaurioja. Todėl nieko man daugiau nepasileika, kaip reikalauti, kad "Kovos" redakcija atšauktų tuos šmeizimus. Jeigu to nepadarys, busiu priverstas kreipties į teismą (per libel).

Pasitikėdamas, kad "Kovos" redakcija ištyrus dalyką, savo klaidą pataisys, lieku

Su pagarba Kun. J. J. Kaulakis.

P. S. Beje, kaslink graboriaus bilos, aš nieko apie tai nežinau, nes ne mano reikalas.

Tikimės, kad korespondentas bus taipgi džentelmoniškias ir paaiškins kun. J. J. Kaulakiui ar visa tai, ką jis rašė yra teisybė, ar ne. Jeigu gi perdėjo, jo priedermė yra klaidą atitaisyti, priešingame atsitikime busime priversti išduoti korespondento vardą ir pavardę. Redakcija talpina žinias, pasitikėdama, kad korespondentai praneša faktą, jeigu gi pasirodo, kad žinia neteisinga, mes visada su mielu noru norime atitaisyti, bet visupirma reikalaujame, kad pats korespondentas paaiškintų, ar tai, ką jis rašė, yra faktų. Taigi gerb. kunigas, teiksias palaukti iki sekancio numerio.

VOGĖ, KAD TURĖJO TAI DARYTI.

Pereitą savaitę tapo areštuotas Johnn Wanamakerio štoro darbininkas — Jonas Tareila, Jonas Tareila dirbo Wanamakerio štoro už važmaną ir, kaip vietiniai anglų laikraščiai praneša, buvo prinešęs iš Wanamakerio krautuvės virš 1000 daiktų. Kada jį nugalbėno į City

Hall, policija ir krautuvės superintendentas pradėjo klausinėti, koku būdu jis tuos daiktus galėjo išnešti, kada jie esti užrakinti ir po priežiura, Tareila atsakė, kad butų išnešęs ir pianus, jeigu tik butų pakėlęs. Krautuvės užveizdos labai nusišėbėjo iš tokio atsakymo. Tyrinėjo jį visokiais budais, ar kas iš krautuvės užžiūrėtojų jam nepadėjo, bet jis atsakė, kad jis vienas viską darė. Galiaus jis policijai pasakė, kad jeigu John Wanamaker jam dovanos, tai jis pasakysias koku būdu jis tuos daiktus išgabėndavo iš krautuvės. O jeigu jis turės citi į kalėjimą, tai nesakysias, ir, giri, kaip vogė visi tos krautuvės darbininkai, taip ir vogs. Galiaus tapo pastatytas po \$1000, jo draugai tuojaus jį išėmė.

Indomiausia, tai tas, kad kada teisėjas norėjo Tareilai duot pamokinimą ir pasakė, kad piktai darydamas jis užmiršta savo žmoną ir vaikus. Girdi, juk žinai, kad už tokius darbus reiks eit kalėjiman, ar tau negaila

žmonos ir vaikų, ant ko gavo atsakymą: "Taip, man gaila žmonos ir vaikų ir delto tik ir vogiau".

FARMOS

Geriausios Farmos!

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodais ir užsėtaiis javais, turiu visokio didumo farmų; žemė — molis su juodžemiu ir molis su smiltim maįstas. Derlingiausia žemė pirmo sorto, visokiems javams, daržovėms, šienui ir sodnam. Turiu daugybę farmų neisdirbtų, labai pigiai parduodu ant lengviausių išmokėjimų. Žemė labai gera, didžiausioj Amerikos Lietuvių fermerių kolonijoj, kur aš esu pardavęs 320 farmų lietuviams apielinkėj miesto Scottville, Mason County Michigan, kuris yra turtingiausias fermerių miestas visame state Mich. viduryj derlingiausių ir gražiausių lygių laukų. Keliai žviravoti (plentai), upės ir ežerai pilni žuvies. Scottvillės apielinkė yra Lietuvių Kolonijos centru ir randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto LUDINGTON, turinčio geriausia transportaciją vandeniu laivais ir geležinkeliais, yra turgai javų, melynėios, bankas, bažnyčios, geriausios moksloinės ir produktų fabrikas, surių, sviesto ir kitokios vigaodos yra, tik naudokis Broli Lietuvi, neklusysyk kompanijai ir jų agentų apgarsinimui, kurie vilioja žmones, kad pirktų smiltynus ir pustyntes ant kurių visą amžių vargingiausiai žmogus turės gyventi. Sakau, atvažiuok pas mane į Scottville, Mich, aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemio ir maįstų gerų žemių, kurios yra atsakančios ukinknavimui, gražiausioj vietoj į visą Ameriką ir apgyventame krašte. Nusipirkęs nuo manęs farmą pats ir tavo šeimyna džiaugsitės ir trumpu laiku tapsite bagotu fermeriu. Norinti pirkti gerų farmų, rašykite tuoj, o gausite žemlapį (mapą) Lietuvių Kolonijos ir Farmų Katalogą. Adresas: (21-15)

ANTON KIEDIS, Peoples State Bank Building, Scottville, Michigan.

Puikus Paveikslas Iš Dabartines Kares

"Kova" išleido labai puikius ir didelius paveikslus iš dabartinės karės lauko. Kaina tik 10c. Kiekvienas lietuvis privalėtų turėti tą paveikslą savo kambaryj. Pinigus galima siųsti įdėjus dešimtuką į laišką. Adresuokit:

"K O V A"

1815 E. Meyamensing Ave., Philadelphia. Pa.

Gera Proga!

Gramatika angliškės kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso \$1.60

Kas atsįs iškirpęs šią apgarsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderj, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau. (19-15)

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

"KOVOS"

ADMINISTRACIJoj galima tuojaus užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisakykit juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIŠ" Savaitinis
Kaina metams \$2.00
Išėina Skotijoj

"LAISVĖ" Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išėina Brooklyp, N. Y.

"KELEIVIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina S. Boston, Mass.

"NAUJIENOS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išėina Chicago, Ill.

"DILGELES" Dvisavaitinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Pittsburgh, Pa.

"ŠAKĖ" Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Worcester, Mass.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit mišėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite

"KOVAI",
1815 E. Meyamensing Av.
PHILADELPHIA, PA.

Kelstone Phone Main 14-29.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. PHILIP ROVNO
423 Pine St. PHILADELPHIA, PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabinti rustikai ir lenkikai.

The Philadelphia Medical Clinic

GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.

Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų. Vakarais Utarninke ir Pėtnyčioj nuo 6 iki 8. po šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

Patarimai ir knyga "Daktaras" dyka.

MOKINKITES SAVO NAMUOSE

Greitas ir visiems prieinamas mokinimosi budas yra mokinis per korespondencijas, mokinis savo namuose. Pagal mūsų mokyklų vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą aritmetiką liuosose nuo darbo valandose. Iškaščiai stebėtinai maži.

Jeji nori žinoti, kaip greitu laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaiškinimą dykai. Adresuok:

LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĖ MOKYKLA
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pinigai Lieka Kišeniuj Sveikata Lieka Kune

Baksas Geriausio Alaus tik 85 c.

Abeji šie palaiminimai tavo, jeigu tik pasinaudosi progą. Štai jie yra. Kada jums yra reikalinga alaus vyno ar degtinės dėl vestuvių, balių ir krikštynų, ateikite pas mus arba per telefoną pašaukite. Parduodam geriausios "Vigor" degtinės kvortą už 50, 60 ir 75 c. Yra žinoma, kad tai yra geresnė degtinė, negu kur kitur, mokant po 25c. už bonką daugiau. Tukstančiai žmonių žino mus ir perka iš mūsų, todėl užkvičiame ir jus.

J. CARTUN
401-3-5 South St., Philadelphia, Pa.

I. Rosenbaum, SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphiaje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausų linijų laivų

Ismaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelly tikiety.

Parduodame geležinkelly tikletus į visus miestus Jungtinių Valstyų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Dienraštį "NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Ruggjučio kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelai iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apvietai ir jų gerovės, o ne pavieniais ypatos ir darymui pašalinio biznio.

Prenumeratos kainas
Chicago — per išnešiotojus 12 c. savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šią blanką ir pristyk kartu su pinigais:

"NAUJIENOS" 1841 S. Market St., Chicago, Ill.

Šiuomi prisiančiu \$ _____ už "NAUJIENAS" _____ metus ir mieldži jas siųsti šiuo adresu:

K. 10

MOKINAME ANGLIŠKAI

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbėti angliškai labai trumpame laike už taip mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokėti.

Mokiname per laikus (korespondencij) tobuliausia metoda; kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname teipjan kliaosė dienomis ir vakarais. Į Platenis žinų rašykite pas:

WAITCHES BROS.
1741 West 47th Street Chicago, Ill.